

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2021/1237 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 23ης Ιουλίου 2021

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 108 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/1588 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, για την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες οριζόντιων κρατικών ενισχύσεων ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Κατόπιν διαβούλευσης με τη συμβουλευτική επιτροπή για τις κρατικές ενισχύσεις,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής ⁽²⁾ αποτελεί σημαντική εξαίρεση από τον γενικό κανόνα σύμφωνα με τον οποίο τα κράτη μέλη οφείλουν να κοινοποιούν κάθε σχέδιο χορήγησης νέας ενίσχυσης στην Επιτροπή πριν από την εφαρμογή του, υπό τον όρο ότι πληρούνται ορισμένες προκαθορισμένες προϋποθέσεις.
- (2) Λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών και χρηματοπιστωτικών συνεπειών που έχει η πανδημία της COVID-19 για τις επιχειρήσεις, και προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνοχή με τα γενικά μέτρα πολιτικής που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή, ιδίως κατά την περίοδο 2020-2021, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 θα πρέπει να προσαρμοστεί αναλόγως. Οι επιχειρήσεις που κατέστησαν προβληματικές λόγω της πανδημίας της COVID-19 θα πρέπει να εξακολουθήσουν να είναι επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 για περιορισμένο χρονικό διάστημα, δηλαδή από την 1η Ιανουαρίου 2020 έως την 31η Δεκεμβρίου 2021. Επιπλέον, οι δικαιούχοι περιφερειακών επενδυτικών ενισχύσεων, οι οποίοι απέλυσαν, προσωρινά ή οριστικά, προσωπικό λόγω της πανδημίας της COVID-19 κατά την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2020 έως τις 30 Ιουνίου 2021, δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ότι έχουν αθετήσει την υποχρέωση διατήρησης των εν λόγω θέσεων εργασίας στην οικεία περιοχή για περίοδο πέντε ετών από την ημερομηνία πλήρωσης της θέσης για πρώτη φορά, ή τριών ετών στην περίπτωση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (στο εξής: ΜΜΕ).
- (3) Οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε έργα επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (στο εξής: ΕΣΚ), τα οποία καλύπτονται από το άρθρο 35 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾, ή σε έργα τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (στο εξής: ΤΑΠΤΚ), τα οποία καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾ ή από τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁵⁾, έχουν μικρό αντίκτυπο στον ανταγωνισμό, ιδίως λόγω του θετικού ρόλου που διαδραματίζουν οι ενισχύσεις στην ανταλλαγή των γνώσεων, κυρίως για τις τοπικές και τις γεωργικές κοινότητες, καθώς και του συχνά συλλογικού χαρακτήρα των ενισχύσεων και της σχετικά μικρής τους κλίμακας. Η φύση αυτών των έργων είναι ολοκληρωμένη, πολυπαραγοντική και πολυτομεακή, γεγονός που μπορεί να προκαλέσει ορισμένες δυσκολίες για την ταξινόμησή τους βάσει της νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων. Δεδομένου του τοπικού χαρακτήρα των μεμονωμένων έργων των επιχειρησιακών ομάδων της ΕΣΚ και της ΤΑΠΤΚ, τα οποία επιλέγονται βάσει

⁽¹⁾ ΕΕ L 248 της 24.9.2015, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 487).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159).

πολυετούς στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης που καθορίζεται και υλοποιείται από σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, και του προσανατολισμού τους προς το κοινοτικό, κοινωνικό, περιβαλλοντικό και κλιματικό συμφέρον, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αντιμετωπίσει ορισμένες δυσκολίες ενώπιον των οποίων βρίσκονται τα έργα των επιχειρησιακών ομάδων της ΕΣΚ και τα έργα ΤΑΠΤΚ, προκειμένου να διευκολυνθεί η συμμόρφωσή τους με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.

- (4) Δεδομένου ότι τα μικρά ποσά ενίσχυσης που χορηγούνται σε ΜΜΕ που επωφελούνται, άμεσα ή έμμεσα, από έργα των επιχειρησιακών ομάδων της ΕΣΚ και έργα ΤΑΠΤΚ έχουν περιορισμένη επίδραση στο εμπόριο και στον ανταγωνισμό, θα πρέπει να θεσπιστούν απλοί κανόνες για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες το συνολικό ποσό της ενίσχυσης ανά έργο δεν υπερβαίνει ένα ορισμένο ανώτατο όριο.
- (5) Οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (στο εξής: ΕΕΣ) που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁶⁾ ή από τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁷⁾ συχνά αντιμετωπίζουν δυσχέρειες όσον αφορά τη χρηματοδότηση πρόσθετων δαπανών που προκύπτουν από τη συνεργασία μεταξύ εταιρών εγκατεστημένων σε διαφορετικές περιφέρειες και σε διαφορετικά κράτη μέλη ή τρίτες χώρες. Δεδομένης της σημασίας που έχει για την πολιτική συνοχής η ΕΕΣ, η οποία παρέχει ένα πλαίσιο στο οποίο οι εθνικοί, περιφερειακοί και τοπικοί παράγοντες διαφόρων κρατών μελών ή τρίτων χωρών μπορούν να υλοποιούν κοινές δράσεις και να ανταλλάσσουν απόψεις για την άσκηση πολιτικής, θα πρέπει να επιλυθούν ορισμένα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα έργα ΕΕΣ, ώστε να διευκολυνθεί η συμμόρφωσή τους με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων. Όπως προκύπτει από την πείρα της Επιτροπής, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 θα πρέπει να εφαρμόζεται στις ενισχύσεις για έργα ΕΕΣ, ανεξάρτητα από το μέγεθος των δικαιούχων επιχειρήσεων.
- (6) Επιπλέον, δεδομένου ότι τα μικρά ποσά ενίσχυσης που χορηγούνται σε επιχειρήσεις οι οποίες συμμετέχουν σε έργα ΕΕΣ έχουν περιορισμένη επίδραση στο εμπόριο και στον ανταγωνισμό, ιδίως, στην περίπτωση που οι επιχειρήσεις αυτές λαμβάνουν έμμεσα την εν λόγω ενίσχυση, θα πρέπει να θεσπιστούν απλοί κανόνες για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες το συνολικό ποσό της ενίσχυσης ανά επιχείρηση και ανά έργο δεν υπερβαίνει ένα ορισμένο ανώτατο όριο.
- (7) Τα έργα έρευνας και ανάπτυξης ή οι μελέτες σκοπιμότητας που έχουν λάβει σήμα ποιότητας «Σφραγίδα Αριστείας» έπεται από αξιολόγηση και κατάταξη διενεργηθείσες από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, τα οποία θεωρείται ότι είναι εξαιρετικά και αξίζει να λάβουν δημόσια χρηματοδότηση αλλά δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν μέσω του προγράμματος-πλαisiού «Ορίζων» λόγω έλλειψης διαθέσιμων πόρων, μπορούν να στηριχθούν από εθνικούς πόρους συμπεριλαμβανομένων των πόρων από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία για την περίοδο 2014-2020, καθώς και από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ για την περίοδο 2021-2027. Οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται στα εν λόγω έργα έρευνας και ανάπτυξης τα οποία υλοποιούνται από ΜΜΕ θα πρέπει να θεωρούνται συμβατές με την εσωτερική αγορά και να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Επιπλέον, δεν θα πρέπει να είναι αναγκαία η εκ νέου αξιολόγηση των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας που έχουν ήδη αξιολογηθεί σε επίπεδο Ένωσης σύμφωνα με τους κανόνες του προγράμματος «Ορίζων 2020» ή του προγράμματος-πλαisiού «Ορίζων Ευρώπη» πριν από την απονομή του σήματος «Σφραγίδα Αριστείας». Ο κερδοσκοπικός ή μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας των οντοτήτων που υλοποιούν τα έργα δεν αποτελεί σχετικό κριτήριο βάσει της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού.
- (8) Οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται για τη στήριξη της ανάπτυξης ορισμένων αποδοτικών σταθερών ευρυζωνικών δικτύων και οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται για τη στήριξη της ανάπτυξης ορισμένων αποδοτικών παθητικών δικτύων κινητών επικοινωνιών θα πρέπει να θεωρούνται συμβατές με την εσωτερική αγορά και να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ώστε να συμβάλουν στη γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος σε τομείς όπου εντοπίζονται ανεπάρκειες της αγοράς και, παράλληλα, να περιορίζουν τους κινδύνους στρέβλωσης του ανταγωνισμού και παραγκωνισμού των ιδιωτικών επενδύσεων.
- (9) Οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται υπό μορφή κουπονιών συνδεσιμότητας για τους καταναλωτές με σκοπό να διευκολύνεται η τηλεργασία και οι υπηρεσίες διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και για τις ΜΜΕ, θα πρέπει να θεωρούνται συμβατές με την εσωτερική αγορά και να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ώστε να συμβάλουν στη γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος σε τομείς όπου εντοπίζονται ανεπάρκειες της αγοράς και, παράλληλα, να περιορίζουν τους κινδύνους στρέβλωσης του ανταγωνισμού και παραγκωνισμού των ιδιωτικών επενδύσεων.

⁽⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού ειδικών διατάξεων για την υποστήριξη του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 259).

⁽⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τις ειδικές διατάξεις που διέπουν τον στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» (Interreg) ο οποίος υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και τους μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 94).

- (10) Οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται σε ορισμένα έργα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των διευρωπαϊκών υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας τα οποία χρηματοδοτούνται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*) ή στα οποία απονέμεται το σήμα ποιότητας «Σφραγίδα Αριστείας» δυνάμει του εν λόγω κανονισμού θα πρέπει να θεωρούνται συμβατές με την εσωτερική αγορά και να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ώστε να συμβάλουν στη γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος σε τομείς όπου εντοπίζονται ανεπάρκειες της αγοράς και, παράλληλα, να περιορίζουν τους κινδύνους στρέβλωσης του ανταγωνισμού και παραγκωνισμού των ιδιωτικών επενδύσεων.
- (11) Οι επιχορηγήσεις που παρέχονται σε ερευνητές και ερευνήτριες στο πλαίσιο της δράσης «απόδειξη της ορθότητας της ιδέας» (Proof of Concept) του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας (στο εξής: ΕΣΕ) και στο πλαίσιο των δράσεων Marie Skłodowska-Curie (στο εξής: MSCA), οι οποίες χαρακτηρίζονται οικονομικές δραστηριότητες, θα πρέπει επίσης να θεωρούνται συμβατές με την εσωτερική αγορά όταν έχουν λάβει το σήμα ποιότητας «Σφραγίδα Αριστείας».
- (12) Η δημόσια χρηματοδότηση με συνδυασμό εθνικών πόρων και πόρων υπό την άμεση διαχείριση της Ένωσης που παρέχεται σε έργα έρευνας και ανάπτυξης (όπως εκείνα που υλοποιούνται στο πλαίσιο ευρωπαϊκής θεσμοδοτημένης εταιρικής σχέσης βάσει του άρθρου 185 ή του άρθρου 187 της Συνθήκης ή δράσης συγχρηματοδότησης προγράμματος όπως ορίζεται στο πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων Ευρώπη») μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στον τομέα της ευρωπαϊκής έρευνας και ανάπτυξης, δεδομένου ότι τα εν λόγω έργα έρευνας και ανάπτυξης θεωρείται ότι εξυπηρετούν στόχους κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος και αντιμετωπίζουν σαφώς καθορισμένες ανεπάρκειες της αγοράς. Τούτο θεωρείται ότι συμβαίνει όταν τα εν λόγω έργα επιλέγονται βάσει αξιολόγησης και κατάταξης από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες σύμφωνα με τους κανόνες του προγράμματος «Ορίζων 2020» ή του προγράμματος-πλαisiού «Ορίζων Ευρώπη», έπειτα από διακρατικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στις οποίες συμμετέχουν τουλάχιστον τρία κράτη μέλη (δύο κράτη μέλη στην περίπτωση ομαδικών επιχειρησιακών δράσεων) ή εναλλακτικά δύο κράτη μέλη και τουλάχιστον μία συνδεδεμένη χώρα. Οι χρηματοδοτικές συνεισφορές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των πόρων από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία για την περίοδο 2014-2020, καθώς και από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ για την περίοδο 2021-2027, στα εν λόγω συγχρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης θα πρέπει να θεωρούνται συμβατές με την εσωτερική αγορά και να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Επιπλέον, δεν θα πρέπει να είναι αναγκαία η εκ νέου αξιολόγηση των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας που έχουν ήδη αξιολογηθεί σε διακρατικό επίπεδο από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες σύμφωνα με τους κανόνες των προγραμμάτων «Ορίζων 2020» ή «Ορίζων Ευρώπη» πριν από την επιλογή του έργου έρευνας και ανάπτυξης.
- (13) Το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» και το πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων Ευρώπη» ορίζουν τις δράσεις έρευνας και καινοτομίας που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση. Εν προκειμένω, οι δράσεις έρευνας και καινοτομίας, όπως ορίζονται στο πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων», θα αντιστοιχούν κανονικά σε δραστηριότητες βασικής έρευνας και βιομηχανικής έρευνας, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014. Εξάλλου, οι δράσεις καινοτομίας που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο του προγράμματος-πλαisiού «Ορίζων» θα αντιστοιχούν κανονικά στον ορισμό των δραστηριοτήτων πειραματικής ανάπτυξης βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014. Οι απλουστεύσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης δεν θα πρέπει, ωστόσο, να χρησιμοποιούνται για τη θέσπιση μέτρων ενίσχυσης που χρηματοδοτούν δραστηριότητες οι οποίες δεν είναι επιλέξιμες σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη, δηλαδή δραστηριότητες οι οποίες υπερβαίνουν το πεδίο των δραστηριοτήτων πειραματικής ανάπτυξης. Προς τον σκοπό αυτό, μπορούν επίσης να λαμβάνονται υπόψη από τα κράτη μέλη οι ορισμοί σχετικά με το επίπεδο τεχνολογικής ετοιμότητας (στο εξής: TRL). Οι κρατικές ενισχύσεις για δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης σε επίπεδο TRL 9 θεωρείται ότι υπερβαίνουν το πεδίο του ορισμού της πειραματικής ανάπτυξης και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014.
- (14) Η στήριξη για μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε ορισμένα κτίρια μπορεί να συνδυαστεί, στο πλαίσιο του ταμείου InvestEU και υπό απλουστευμένες προϋποθέσεις, με στήριξη για την επιτόπια παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την αποθήκευσή της, για επιτόπια σημεία φόρτισης οχημάτων και για την ψηφιοποίηση των εν λόγω κτιρίων. Αυτή η συνδυασμένη στήριξη υπό απλουστευμένες προϋποθέσεις είναι δυνατή για οικιστικά κτίρια, κτίρια που προορίζονται για την παροχή εκπαιδευτικών ή κοινωνικών υπηρεσιών, κτίρια που προορίζονται για δραστηριότητες σχετικές με τη δημόσια διοίκηση ή τη δικαιοσύνη, την αστυνομία ή πυροσβεστικές υπηρεσίες, και κτίρια στα οποία οι οικονομικές δραστηριότητες καταλαμβάνουν λιγότερο από το 35 % του εσωτερικού εμβαδού. Δεδομένης της φύσης των δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα στα κτίρια αυτά, η στήριξη για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των εν λόγω κτιρίων έχει πιο περιορισμένο αντίκτυπο στον ανταγωνισμό. Για να διασφαλιστεί η ενιαία μεταχείριση των έργων που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο InvestEU και των έργων που χρηματοδοτούνται με αμιγώς εθνικούς πόρους, είναι σκόπιμο να τροποποιηθούν οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 σχετικά με τις επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης και να θεσπιστούν προϋποθέσεις συμβατότητας για τη διευκόλυνση του συνδυασμού, στο πλαίσιο του ίδιου έργου, επενδύσεων σε μέτρα ενεργειακής απόδοσης με επενδύσεις για τη βελτίωση των ενεργειακών επιδόσεων

(*) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 2021 για τη σύσταση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 και (ΕΕ) αριθ. 283/2014 (ΕΕ L 249 της 14.7.2021, σ. 38).

του κτιρίου (δηλαδή ολοκληρωμένες επιτόπιες εγκαταστάσεις παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας, επιτόπιος εξοπλισμός για τη φόρτιση ηλεκτρικών οχημάτων των χρηστών του κτιρίου), και επενδύσεις για την ψηφιοποίηση του κτιρίου, ιδίως για την αύξηση της ευφυούς ετοιμότητάς του. Για τον σκοπό αυτό, οι συνολικές επενδυτικές δαπάνες του μέτρου ενεργειακής απόδοσης και των διαφόρων στοιχείων εξοπλισμού θα πρέπει να αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες, με παράλληλη εφαρμογή ενιαίας μέγιστης έντασης ενίσχυσης.

- (15) Για να διασφαλιστεί η ενιαία μεταχείριση των έργων που χρηματοδοτούνται με στήριξη από το Ταμείο InvestEU και των έργων που χρηματοδοτούνται με αμιγώς εθνικούς πόρους, ενδείκνυται η τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 με τη θέσπιση προϋποθέσεων συμβατότητας για τις επενδυτικές ενισχύσεις για ορισμένα είδη υποδομών κινητικότητας χαμηλών εκπομπών για οδικά οχήματα. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για δημόσια προσβάσιμες υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού για οδικά οχήματα θα πρέπει να θεωρούνται συμβατές με την εσωτερική αγορά και να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, στο μέτρο που επιτρέπουν αυξημένο επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας και δεν στρεβλώνουν αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό. Όσον αφορά τις υποδομές ανεφοδιασμού, ελλείψει εναρμονισμένου ορισμού του υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, μόνο οι επενδυτικές ενισχύσεις για υποδομές ανεφοδιασμού που εφοδιάζουν οδικά οχήματα με ανανεώσιμο υδρογόνο θα πρέπει να καλύπτονται από την απαλλαγή κατά κατηγορία. Η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να διευρύνει το πεδίο εφαρμογής των σχετικών διατάξεων ώστε να συμπεριληφθεί και το υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, μόλις θεσπιστεί εναρμονισμένος ορισμός. Επιπλέον, όσον αφορά τόσο τις υποδομές επαναφόρτισης όσο και τις υποδομές ανεφοδιασμού, θα πρέπει να θεσπιστούν ορισμένες διασφαλίσεις για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού. Οι προϋποθέσεις συμβατότητας θα πρέπει ιδίως να διασφαλίζουν ότι η στήριξη δημιουργεί πρόσθετες επενδύσεις και αντιμετωπίζει ανεπάρκειες της αγοράς ή καταστάσεις μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων, ότι η ανάπτυξη της αγοράς δεν παρεμποδίζεται από τη στήριξη και ιδίως ότι η πρόσβαση στην υποδομή είναι ανοικτή και δεν ενέχει διακρίσεις. Επιπλέον, οι επενδυτικές ενισχύσεις για υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού θα πρέπει να χορηγούνται βάσει ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, ώστε να διασφαλίζεται η αναλογικότητα και να ελαχιστοποιούνται οι στρεβλώσεις στην αγορά υποδομών. Τέλος, για να τονωθεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός, θα πρέπει να τεθεί ανώτατο όριο στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον ίδιο δικαιούχο στο πλαίσιο κάθε μέτρου.
- (16) Τα χρηματοδοτικά προϊόντα που στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU μπορεί να περιλαμβάνουν πόρους που ελέγχονται από τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των πόρων των ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης της Ένωσης, των συνεισφορών που προέρχονται από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας ή άλλων συνεισφορών από τα κράτη μέλη, προκειμένου να αυξηθεί η μόχλευση και να στηριχθούν πρόσθετες επενδύσεις στην Ένωση. Για παράδειγμα, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να διαθέσουν ένα μέρος των πόρων των ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης της Ένωσης ή των πόρων του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας στη συνιστώσα κράτους μέλους της εγγύησης της ΕΕ στο πλαίσιο του Ταμείου InvestEU. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα έχουν τη δυνατότητα να χρηματοδοτήσουν τα χρηματοδοτικά προϊόντα που στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU μέσω δικών τους πόρων ή μέσω εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών. Η εν λόγω χρηματοδότηση μπορεί να θεωρηθεί «κρατικοί πόροι» και μπορεί να καταλογιστεί στο κράτος εάν τα κράτη μέλη έχουν διακριτική ευχέρεια όσον αφορά τη χρήση των εν λόγω πόρων. Αντιθέτως, όταν τα κράτη μέλη δεν έχουν διακριτική ευχέρεια όσον αφορά τη χρήση των πόρων ή ενεργούν σύμφωνα με τους συνήθεις όρους της αγοράς, η χρήση των εν λόγω πόρων ενδέχεται να μη συνιστά κρατική ενίσχυση.
- (17) Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι εθνικοί πόροι, συμπεριλαμβανομένων των πόρων των ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης της Ένωσης, συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης, θα πρέπει να καθοριστεί ένα σύνολο προϋποθέσεων βάσει των οποίων η ενίσχυση θα μπορούσε να θεωρηθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά και να εξαιρείται από την υποχρέωση κοινοποίησης, προκειμένου να διευκολυνθεί η υλοποίηση του Ταμείου InvestEU.
- (18) Ο σχεδιασμός του Ταμείου InvestEU ενσωματώνει μια σειρά σημαντικών διασφαλίσεων ανταγωνισμού, όπως η στήριξη επενδύσεων που εξυπηρετούν στόχους πολιτικής της Ένωσης και έχουν ενωσιακή προστιθέμενη αξία, καθώς και η απαίτηση να είναι το Ταμείο InvestEU συμπληρωματικό και να αντιμετωπίζει τις ανεπάρκειες της αγοράς και τις καταστάσεις μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων. Επιπλέον, το σύστημα διακυβέρνησης και η διαδικασία αποφάσεων θα εξασφαλίζουν, πριν από την έκδοση της εγγύησης της ΕΕ, ότι οι πράξεις που στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU πληρούν τις ανωτέρω απαιτήσεις. Τέλος, οι ενισχύσεις που παρέχονται από το Ταμείο InvestEU θα είναι διαφανείς και τα αποτελέσματά τους θα αξιολογούνται. Ως εκ τούτου, οι κρατικές ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε χρηματοδοτικά προϊόντα τα οποία στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU θα πρέπει να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά και να εξαιρούνται από την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει περιορισμένου συνόλου προϋποθέσεων.
- (19) Επομένως, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 1 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 τροποποιείται ως εξής:

i) τα στοιχεία ιγ) και ιδ) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«ιγ) ενισχύσεις για περιφερειακούς αερολιμένες·

ιδ) ενισχύσεις για λιμένες·»

ii) προστίθενται τα ακόλουθα στοιχεία ιε) και ιστ):

«ιε) ενισχύσεις για έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας· και

ιστ) ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε χρηματοδοτικά προϊόντα τα οποία στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU.»

β) στην παράγραφο 2, το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) στα καθεστώτα που εμπίπτουν στα τμήματα 1 (εξαιρουμένου του άρθρου 15), 2, 3, 4, 7 (εξαιρουμένου του άρθρου 44) και 10 του κεφαλαίου III του παρόντος κανονισμού και στις ενισχύσεις που εφαρμόζονται υπό τη μορφή κρατικών ενισχύσεων σύμφωνα με το τμήμα 16 του εν λόγω κεφαλαίου, εάν ο μέσος ετήσιος προϋπολογισμός κρατικών ενισχύσεων ανά κράτος μέλος υπερβαίνει τα 150 εκατ. EUR, μετά την παρέλευση εξαμήνου από την έναρξη ισχύος τους. Για τις ενισχύσεις που εμπίπτουν στο τμήμα 16 του κεφαλαίου III του παρόντος κανονισμού, μόνον οι συνεισφορές κράτους μέλους στη συνιστώσα κράτους μέλους της εγγύησης της ΕΕ, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1, στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/523 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου *, οι οποίες προορίζονται για συγκεκριμένο χρηματοδοτικό προϊόν, λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση του κατά πόσον ο μέσος ετήσιος προϋπολογισμός για κρατικές ενισχύσεις του εν λόγω κράτους μέλους ο οποίος συνδέεται με το χρηματοδοτικό προϊόν υπερβαίνει τα 150 εκατ. EUR. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει ότι ο παρών κανονισμός εξακολουθεί να εφαρμόζεται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε οποιοδήποτε από αυτά τα καθεστώτα ενισχύσεων, αφού εξετάσει το σχετικό σχέδιο αξιολόγησης, το οποίο κοινοποιείται από το κράτος μέλος στην Επιτροπή, εντός 20 εργάσιμων ημερών από την έναρξη ισχύος του καθεστώτος. Εάν η Επιτροπή έχει ήδη παρατείνει την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού πέραν του αρχικού εξαμήνου ως προς τα καθεστώτα αυτά, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να παρατείνουν τα εν λόγω καθεστώτα έως τη λήξη της περιόδου εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, υπό την προϋπόθεση ότι το οικείο κράτος μέλος έχει υποβάλει έκθεση αξιολόγησης σύμφωνα με το εγκεκριμένο από την Επιτροπή σχέδιο αξιολόγησης. Ωστόσο, οι περιφερειακές ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του παρόντος κανονισμού μπορούν κατά παρέκκλιση να παρατείνονται έως τη λήξη της περιόδου ισχύος των συναφών χαρτών περιφερειακών ενισχύσεων·

* Κανονισμός (ΕΕ) 2021/523 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 24ης Μαρτίου 2021 για τη θέσπιση του προγράμματος InvestEU και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1017 (ΕΕ L 107 της 26.3.2021, σ. 30).»

γ) στην παράγραφο 3, τα στοιχεία α) και β) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, οι οποίες εμπίπτουν στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου *, με εξαίρεση τις ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση, τις ενισχύσεις για την πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση, τις ενισχύσεις στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης, τις ενισχύσεις καινοτομίας προς ΜΜΕ, τις ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία, τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις σε εξόχως απόκεντρες περιοχές, τα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας, τις ενισχύσεις για έργα των επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (ΕΣΚ), τις ενισχύσεις για έργα τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ), τις ενισχύσεις που χορηγούνται για έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας και τις ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε χρηματοδοτικά προϊόντα τα οποία στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU, εξαιρουμένων των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής **·

β) στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, με εξαίρεση τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, τα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας, τις ενισχύσεις για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε ΜΜΕ, τις ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, τις ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη, τις ενισχύσεις καινοτομίας προς τις ΜΜΕ, τις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, τις ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση, τις ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία, τις ενισχύσεις για έργα των επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής

Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (ΕΣΚ), τις ενισχύσεις για έργα τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ), τις ενισχύσεις που χορηγούνται για έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας και τις ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε χρηματοδοτικά προϊόντα τα οποία στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU·

- * Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1184/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου (ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 1).
- ** Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής της 27ης Ιουνίου 2014 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ L 190 της 28.6.2014, σ. 45).»

δ) η παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται:

- α) στα καθεστώτα ενισχύσεων που δεν αποκλείουν ρητά την καταβολή μεμονωμένων ενισχύσεων υπέρ επιχείρησης κατά της οποίας εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης, κατόπιν προηγούμενης αποφάσεως της Επιτροπής, με την οποία μια ενίσχυση χορηγούμενη από το ίδιο κράτος μέλος κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά, με εξαίρεση τα καθεστώτα ενισχύσεων για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες και τα καθεστώτα ενισχύσεων που καλύπτονται από το άρθρο 19β, το τμήμα 2α, καθώς και το τμήμα 16 του κεφαλαίου III·
- β) στις ad hoc ενισχύσεις υπέρ επιχείρησης που αναφέρεται στο στοιχείο α)·
- γ) στις ενισχύσεις για προβληματικές επιχειρήσεις, με εξαίρεση τα καθεστώτα ενισχύσεων για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες, τα καθεστώτα ενισχύσεων εκκίνησης, τα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας, τα καθεστώτα ενισχύσεων που καλύπτονται από το άρθρο 19β, τις ενισχύσεις προς ΜΜΕ σύμφωνα με το άρθρο 56στ και τις ενισχύσεις προς ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς σύμφωνα με τα άρθρα 16, 21, 22 και 39, καθώς και το τμήμα 16 του κεφαλαίου III, υπό την προϋπόθεση ότι οι προβληματικές επιχειρήσεις δεν τυγχάνουν ευνοϊκότερης μεταχείρισης απ' ό,τι άλλες επιχειρήσεις. Ωστόσο, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται κατά παρέκκλιση σε επιχειρήσεις που δεν ήταν προβληματικές την 31η Δεκεμβρίου 2019, αλλά κατέστησαν προβληματικές κατά την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2020 έως την 31η Δεκεμβρίου 2021.»

2) το άρθρο 2 τροποποιείται ως εξής:

α) τα σημεία 63, 64 και 65 απαλείφονται·

β) παρεμβάλλονται τα ακόλουθα σημεία 102α, 102β και 102γ:

«102α) “υποδομή επαναφόρτισης”: σταθερή ή κινητή υποδομή για τον εφοδιασμό οδικών οχημάτων με ηλεκτρική ενέργεια·

102β) “υποδομή ανεφοδιασμού”: σταθερή ή κινητή υποδομή για τον εφοδιασμό οδικών οχημάτων με υδρογόνο·

102γ) “ανανεώσιμο υδρογόνο”: υδρογόνο που παράγεται με ηλεκτρόλυση του νερού (σε ηλεκτρολυτική κυψέλη που τροφοδοτείται με ηλεκτρική ενέργεια προερχόμενη από ανανεώσιμες πηγές) ή με την αναμόρφωση του βιοαερίου ή τη βιοχημική μετατροπή της βιομάζας, εάν συμμορφώνεται με τα κριτήρια αειφορίας που καθορίζονται στο άρθρο 29 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*.

* Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82).»

γ) παρεμβάλλονται τα ακόλουθα σημεία 103α έως 103ε:

«103α) “οικιστικό κτίριο”: κτίριο που συνίσταται αποκλειστικά σε μονοκατοικία ή πολυκατοικία·

103β) “κοινωνικές υπηρεσίες”: σαφώς καθορισμένες υπηρεσίες που εξυπηρετούν κοινωνικές ανάγκες, ιδίως όσον αφορά την υγειονομική και τη μακροχρόνια περίθαλψη, την παιδική μέριμνα, την πρόσβαση και επανένταξη στην αγορά εργασίας, την κοινωνική κατοικία (ήτοι τη στέγαση για πολίτες που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση ή για λιγότερο προνομιούχες κοινωνικές ομάδες, που λόγω των απαιτήσεων φερεγγυότητας δεν είναι σε θέση να βρουν κατοικία υπό τους όρους της αγοράς), καθώς και τη μέριμνα και την κοινωνική ένταξη ευπαθών ομάδων (όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 11 της απόφασης 2012/21/ΕΕ της Επιτροπής*·

- 103γ) “ψηφιοποίηση”: η υιοθέτηση τεχνολογιών εφαρμοζόμενων με ηλεκτρονικές συσκευές και/ή ηλεκτρονικά συστήματα, οι οποίες καθιστούν δυνατή την αύξηση της λειτουργικότητας των προϊόντων, την ανάπτυξη διαδικτυακών υπηρεσιών, τον εκσυγχρονισμό διεργασιών ή τη μετάβαση σε επιχειρηματικά μοντέλα που βασίζονται στην αποδιαμεσολάβηση της παραγωγής αγαθών και της παροχής υπηρεσιών, και τελικά έχουν μετασχηματιστικό αντίκτυπο·
- 103δ) “ευφυής ετοιμότητα”: η ικανότητα των κτιρίων (ή των κτιριακών μονάδων) να προσαρμόζουν τη λειτουργία τους στις ανάγκες του χρήστη, συμπεριλαμβανομένης της βελτιστοποίησης της ενεργειακής απόδοσης και των συνολικών επιδόσεων, και να προσαρμόζουν τη λειτουργία τους ανάλογα με τα σήματα του δικτύου·
- 103ε) “μικρή επιχείρηση μεσαίας κεφαλαιοποίησης”: επιχείρηση που δεν είναι ΜΜΕ, της οποίας ο αριθμός των υπαλλήλων δεν υπερβαίνει τους 499, κατόπιν υπολογισμού σύμφωνα με τα άρθρα 3 έως 6 του παραρτήματος I, και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 100 εκατ. EUR ή ο ετήσιος ισολογισμός δεν υπερβαίνει τα 86 εκατ. EUR· περισσότερες της μίας οντότητες θεωρούνται ως μία επιχείρηση εάν πληρούνται οποιαδήποτε από τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 του παραρτήματος I·

* Απόφαση 2012/21/ΕΕ της Επιτροπής της 20ής Δεκεμβρίου 2011, για την εφαρμογή του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΕΕ L 7 της 11.1.2012, σ. 3).»

δ) το σημείο 133) απαλείφεται·

ε) το σημείο 137) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«137) “παθητικό δίκτυο”: δίκτυο χωρίς κανένα ενεργό στοιχείο, όπως: έργα τεχνικής υποδομής, σωλήνες, αγωγοί, φρεατία επίσκεψης, ανθρωποθυρίδες, σκοτεινές οπτικές ίνες, κυττία, παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, εγκαταστάσεις κεραίων, παθητικές κεραίες, ιστοί, πυλώνες και πύργοι.»

στ) το σημείο 138) απαλείφεται·

ζ) παρεμβάλλονται τα ακόλουθα σημεία 139α, 139β και 139γ:

139α) “εξυπηρετούμενες εγκαταστάσεις”: εγκαταστάσεις που μπορούν να συνδεθούν σε σύντομο χρονικό διάστημα έναντι των συνήθων τελών ενεργοποίησης για τον τελικό χρήστη, ανεξάρτητα από το αν οι εγκαταστάσεις αυτές συνδέονται με το δίκτυο. Ένας φορέας εκμετάλλευσης δηλώνει εγκαταστάσεις ως εξυπηρετούμενες μόνον εάν, κατόπιν αιτήματος τελικού χρήστη, αναλαμβάνει τη δέσμευση να συνδέσει τις εγκαταστάσεις χρεώνοντας συνήθη τέλη ενεργοποίησης, δηλαδή χωρίς πρόσθετο ή έκτακτο κόστος και, σε κάθε περίπτωση, χωρίς να υπερβαίνει το μέσο τέλος ενεργοποίησης στο οικείο κράτος μέλος. Ο πάροχος δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών είναι σε θέση συνδέσει και να ενεργοποιήσει την υπηρεσία στις συγκεκριμένες εγκαταστάσεις εντός τεσσάρων εβδομάδων από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος·

139β) “κοινωνικοοικονομικοί κινητήριοι μοχλοί”: φορείς που, λόγω της αποστολής τους, της φύσης ή της θέσης τους, μπορούν να αποφέρουν, άμεσα ή έμμεσα, σημαντικά κοινωνικοοικονομικά οφέλη σε πολίτες, επιχειρήσεις και τοπικές κοινότητες που βρίσκονται στον περιβάλλοντα χώρο τους ή στη ζώνη επιρροής τους, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, δημόσιων αρχών, δημόσιων ή ιδιωτικών οντοτήτων που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού συμφέροντος ή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, όπως καθορίζονται στο άρθρο 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης, και των επιχειρήσεων υψηλής ψηφιακής έντασης·

139γ) “διάδρομος 5G”: διαδρομή οδικής, σιδηροδρομικής ή εσωτερικής πλωτής μεταφοράς που καλύπτεται πλήρως με υποδομές ψηφιακής συνδεσιμότητας, ιδίως με συστήματα 5G, και καθιστά δυνατή την αδιάλειπτη παροχή συνεργατικών ψηφιακών υπηρεσιών, όπως καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου *, όπως η συνδεδεμένη και αυτοματοποιημένη κινητικότητα, παρόμοιες υπηρεσίες έξυπνης κινητικότητας για τους σιδηρόδρομους ή η ψηφιακή συνδεσιμότητα σε εσωτερικές πλωτές οδούς·

* Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 2021 για τη σύσταση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 και (ΕΕ) αριθ. 283/2014 (ΕΕ L 249 της 14.7.2021, σ. 38).»

η) προστίθενται ο ακόλουθος τίτλος και τα σημεία 166) έως 172):

«Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε χρηματοδοτικά προϊόντα που στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU (οι όροι που ορίζονται σε άλλους τίτλους του παρόντος άρθρου έχουν την ίδια σημασία με εκείνη που ορίζεται σε αυτό και για τις ενισχύσεις που περιλαμβάνονται στα χρηματοδοτικά προϊόντα που στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU)

166) “Ταμείο InvestEU”, “εγγύηση της ΕΕ”, “χρηματοδοτικό προϊόν”, “εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες ή ιδρύματα” και “εταίρος υλοποίησης”: έχουν τη σημασία που ορίζεται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/523 ·

167) “ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός” για τους σκοπούς του τμήματος 16: ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός κατά την έννοια του σημείου 34, με εξαίρεση τους εταίρους υλοποίησης·

168) “ενδιάμεσος εμπορικός χρηματοπιστωτικός οργανισμός”: ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός ο οποίος έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα και δραστηριοποιείται με πλήρη ίδιο κίνδυνο, χωρίς δημόσια εγγύηση· οι εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες ή τα εθνικά αναπτυξιακά ιδρύματα δεν θεωρούνται ενδιάμεσοι εμπορικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί·

169) “αστικός κόμβος ΔΕΔ-Μ”: έχει τη σημασία που ορίζεται στο άρθρο 3 στοιχείο ιστ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου *·

170) “νεοεισερχόμενη επιχείρηση”: σιδηροδρομική επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 2012/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου **, η οποία πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) έχει λάβει άδεια σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 3 της οδηγίας 2012/34/ΕΕ για το σχετικό τμήμα της αγοράς λιγότερο από είκοσι έτη πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης·

β) δεν συνδέεται, κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 3 του παραρτήματος Ι του παρόντος κανονισμού, με σιδηροδρομική επιχείρηση που έχει λάβει άδεια κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 14 της οδηγίας 2012/34/ΕΕ πριν από την 1η Ιανουαρίου 2010·

171) “αστικές μεταφορές”: οι μεταφορές εντός πόλης ή οικισμού και των ζωνών μετακίνησής τους·

172) “οικοσύστημα”, “βιοποικιλότητα” και “καλή κατάσταση ενός οικοσυστήματος”: έχουν τη σημασία που ορίζεται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ***·

* Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, περί των προσανατολισμών της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 661/2010/ΕΕ (ΕΕ L 348 της 20.12.2013, σ. 1).

** Οδηγία 2012/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Νοεμβρίου 2012, για τη δημιουργία ενιαίου ευρωπαϊκού σιδηροδρομικού χώρου (ΕΕ L 343 της 14.12.2012, σ. 32).

*** Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 13).»·

3) στο άρθρο 4, η παράγραφος 1 τροποποιείται ως εξής:

α) το στοιχείο στ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«στ) για τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας: για τις ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 20, 2 εκατ. EUR ανά επιχείρηση και ανά έργο· για τις ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 20α, τα ποσά που καθορίζονται στο άρθρο 20α παράγραφος 2 ανά επιχείρηση και ανά έργο·»

β) στο στοιχείο θ), προστίθενται τα ακόλουθα σημεία vii) έως x):

«vii) για τις ενισχύσεις προς ΜΜΕ για έργα έρευνας και ανάπτυξης που έχουν λάβει σήμα ποιότητας “Σφραγίδα Αριστείας” και υλοποιούνται βάσει του άρθρου 25α, το ποσό που αναφέρεται στο άρθρο 25α·

viii) για τις ενισχύσεις για τις δράσεις Marie Skłodowska-Curie και “Απόδειξη της ορθότητας της ιδέας” του ΕΣΕ που υλοποιούνται βάσει του άρθρου 25β, τα ποσά που αναφέρονται στο άρθρο 25β·

ix) για τις ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε συγχρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης τα οποία υλοποιούνται βάσει του άρθρου 25γ, τα ποσά που αναφέρονται στο άρθρο 25γ·

x) για τις ενισχύσεις για ομαδικές επιχειρησιακές δράσεις, τα ποσά που αναφέρονται στο άρθρο 25δ·»

- γ) το στοιχείο ιθ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «ιθ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, εξαιρουμένων των επενδυτικών ενισχύσεων για δημοσίως προσβάσιμες υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού για οχήματα μηδενικών ή χαμηλών εκπομπών, των επενδυτικών ενισχύσεων για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων και των ενισχύσεων για το σκέλος του δικτύου διανομής της εγκατάστασης αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης: 15 εκατ. EUR ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό έργο· 30 εκατ. EUR για ενισχύσεις για επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης σε ορισμένα κτίρια που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 38 παράγραφος 3α· και συνολική ονομαστική εκκρεμή χρηματοδότηση ύψους 30 εκατ. EUR για ενισχύσεις για επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης σε ορισμένα κτίρια που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 38 παράγραφος 7.»
- δ) παρεμβάλλεται το ακόλουθο στοιχείο ιθ α):
- «ιθ α) για επενδυτικές ενισχύσεις για δημοσίως προσβάσιμες υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού για οχήματα μηδενικών ή χαμηλών εκπομπών: 15 εκατ. EUR ανά επιχείρηση και ανά έργο και, στην περίπτωση καθεστώτων, μέσος ετήσιος προϋπολογισμός έως 150 εκατ. EUR.»
- ε) το στοιχείο κ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «κ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για έργα ενεργειακής απόδοσης, τα ποσά που ορίζονται στο άρθρο 39 παράγραφος 5.»
- στ) το στοιχείο κε) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «κε) για τις ενισχύσεις για την ανάπτυξη σταθερών ευρυζωνικών δικτύων που χορηγούνται υπό μορφή επιχορήγησης: συνολικές δαπάνες 100 εκατ. EUR ανά έργο· για τις ενισχύσεις για σταθερές ευρυζωνικές υποδομές που χορηγούνται με τη μορφή χρηματοδοτικού μέσου, το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε κάθε τελικό δικαιούχο ανά έργο δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 150 εκατ. EUR.»
- ζ) παρεμβάλλονται τα ακόλουθα στοιχεία κε α), κε β) και κε γ):
- «κεα) για τις ενισχύσεις για την ανάπτυξη δικτύων κινητής τηλεφωνίας 4G ή 5G που χορηγούνται υπό μορφή επιχορήγησης: συνολικές δαπάνες 100 εκατ. EUR ανά έργο· για τις ενισχύσεις για δίκτυα κινητής τηλεφωνίας 4G ή 5G που χορηγούνται με τη μορφή χρηματοδοτικού μέσου, το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε κάθε τελικό δικαιούχο ανά έργο δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 150 εκατ. EUR·
- κεβ) για τις ενισχύσεις για ορισμένα έργα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των διευρωπαϊκών υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας τα οποία χρηματοδοτούνται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1153 ή στα οποία απονέμεται το σήμα ποιότητας «Σφραγίδα Αριστείας» δυνάμει του εν λόγω κανονισμού, που χορηγούνται υπό μορφή επιχορήγησης: συνολικές δαπάνες 100 εκατ. EUR ανά έργο· για τις ενισχύσεις για ορισμένα έργα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των διευρωπαϊκών υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας που χορηγούνται με τη μορφή χρηματοδοτικού μέσου, το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε κάθε τελικό δικαιούχο ανά έργο δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 150 εκατ. EUR·
- κε γ) για τις ενισχύσεις υπό μορφή καθεστώτων κουπονιών συνδεσιμότητας: ο συνολικός προϋπολογισμός κρατικών ενισχύσεων για 24 μήνες για όλα τα καθεστώτα κουπονιών συνδεσιμότητας σε ένα κράτος μέλος δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 50 εκατ. EUR (συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών και περιφερειακών ή τοπικών καθεστώτων κουπονιών)»·
- η) προστίθενται τα ακόλουθα στοιχεία λγ) και λδ):
- «λγ) για τις ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε χρηματοδοτικά προϊόντα τα οποία στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU: τα ποσά που καθορίζονται στο τμήμα 16 του κεφαλαίου III·
- λδ) για τις ενισχύσεις σε ΜΜΕ για δαπάνες που προκύπτουν από τη συμμετοχή σε έργα τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ) και σε έργα των επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (ΕΣΚ): για τις ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 19α, 2 εκατ. EUR ανά επιχείρηση και ανά έργο· για τις ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 19β, τα ποσά που καθορίζονται στο άρθρο 19β παράγραφος 2 ανά επιχείρηση και ανά έργο.»
- 4) στο άρθρο 5, η παράγραφος 2 τροποποιείται ως εξής:
- α) παρεμβάλλεται το ακόλουθο στοιχείο ε α):
- «εα) ενισχύσεις σε επιχειρήσεις για τη συμμετοχή τους σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας δυνάμει του άρθρου 20α, στο οποίο προβλέπεται ανώτατο όριο με το οποίο διασφαλίζεται η μη υπέρβαση του ισχύοντος κατώτατου ορίου που ορίζεται στο άρθρο 20α.»
- β) προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο ιβ):
- «ιβ) ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε χρηματοδοτικά προϊόντα τα οποία στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο τμήμα 16 του κεφαλαίου III.»

5) στο άρθρο 6 παράγραφος 5, προστίθενται τα ακόλουθα στοιχεία θ), ι), ια) και ιβ):

«θ) ενισχύσεις για επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις του άρθρου 20 ή του άρθρου 20α·

ι) ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης που έχουν λάβει σήμα ποιότητας “Σφραγίδα Αριστείας”, για τις δράσεις Marie Skłodowska-Curie και τις δράσεις “Απόδειξη της ορθότητας της ιδέας” (Proof of Concept) του ΕΣΕ που έχουν λάβει σήμα ποιότητας “Σφραγίδα Αριστείας”, ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε συγχρηματοδοτούμενα έργα και συγχρηματοδοτούμενες ομαδικές επιχειρησιακές δράσεις, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 25α, στο άρθρο 25β, στο άρθρο 25γ ή στο άρθρο 25δ·

ια) ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε χρηματοδοτικά προϊόντα τα οποία στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο τμήμα 16 του κεφαλαίου III·

ιβ) ενισχύσεις για ΜΜΕ που συμμετέχουν ή επωφελούνται από έργα τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ) και έργα των επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (ΕΣΚ), εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις του άρθρου 19α ή του άρθρου 19β.»·

6) στο άρθρο 7 παράγραφος 1, η δεύτερη περίοδος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Το ποσό των επιλέξιμων δαπανών μπορεί να υπολογίζεται σύμφωνα με τις απλουστευμένες επιλογές κόστους που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου * ή στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 ** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, κατά περίπτωση, υπό την προϋπόθεση ότι η πράξη χρηματοδοτείται τουλάχιστον εν μέρει μέσω ταμείου της Ένωσης που επιτρέπει τη χρήση αυτών των απλουστευμένων επιλογών κόστους και ότι η κατηγορία δαπανών είναι επιλέξιμη σύμφωνα με τη σχετική διάταξη εξαίρεσης.

* Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

** Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159).»·

7) το άρθρο 8 τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 3, το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β) με οποιοδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, όσον αφορά τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, μόνον αν η σώρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζονται στην ενίσχυση αυτή δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Η χρηματοδότηση που παρέχεται στους τελικούς δικαιούχους με τη στήριξη του Ταμείου InvestEU που καλύπτεται από το τμήμα 16 του κεφαλαίου III και το κόστος που καλύπτεται από αυτή τη χρηματοδότηση δεν λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της συμμόρφωσης με τις διατάξεις περί σώρευσης που θεσπίζονται στην πρώτη περίοδο του παρόντος στοιχείου. Αντ' αυτού, το ποσό που λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό της συμμόρφωσης με τις διατάξεις περί σώρευσης της πρώτης περιόδου του παρόντος στοιχείου υπολογίζεται ως εξής. Πρώτον, το ονομαστικό ποσό της χρηματοδότησης που στηρίζεται από το Ταμείο InvestEU αφαιρείται από τις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες του έργου και, κατά τον τρόπο αυτόν, προκύπτει το σύνολο των υπόλοιπων επιλέξιμων δαπανών· δεύτερον, η μέγιστη ενίσχυση υπολογίζεται με την εφαρμογή της σχετικής υψηλότερης έντασης ενίσχυσης ή του ανώτατου ποσού ενίσχυσης μόνο στο σύνολο των υπόλοιπων επιλέξιμων δαπανών.

Στις περιπτώσεις άρθρων για τα οποία το όριο κοινοποίησης εκφράζεται ως μέγιστο ποσό ενίσχυσης, το ονομαστικό ποσό της χρηματοδότησης που παρέχεται στους τελικούς δικαιούχους με τη στήριξη από το Ταμείο InvestEU επίσης δεν λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό του κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης του άρθρου 4.

Εναλλακτικά, για τα δάνεια πλήρους εξασφάλισης ή τις εγγυήσεις για τα δάνεια πλήρους εξασφάλισης που στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU δυνάμει του τμήματος 16 του κεφαλαίου III, το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης που αφορά τα εν λόγω δάνεια ή εγγυήσεις που παρέχονται στους τελικούς δικαιούχους μπορεί να υπολογιστεί σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχεία β) ή γ), κατά περίπτωση. Αυτό το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να διασφαλιστεί, σύμφωνα με την πρώτη περίοδο του παρόντος στοιχείου, ότι η σώρευση με οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση για τις ίδιες προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ενίσχυσης ή του ανώτατου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζεται στην ενίσχυση βάσει του παρόντος κανονισμού ή του σχετικού ορίου κοινοποίησης βάσει του παρόντος κανονισμού.»

β) η παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Οι ενισχύσεις χωρίς προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες που απαλλάσσονται βάσει των άρθρων 19β, 20α, 21, 22 ή 23, του άρθρου 56ε παράγραφος 5 στοιχείο α) σημείο ii) ή iii), του άρθρου 56ε παράγραφος 8 στοιχείο δ), του άρθρου 56ε παράγραφος 10 και του άρθρου 56στ μπορούν να σωρευθούν με οποιαδήποτε άλλη κρατική ενίσχυση με προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες. Οι ενισχύσεις χωρίς προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρευθούν με οποιαδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις χωρίς προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες, μέχρι το υψηλότερο σχετικό όριο συνολικής χρηματοδότησης που καθορίζεται με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης από τον παρόντα ή άλλο κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή. Οι ενισχύσεις χωρίς προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες που απαλλάσσονται βάσει του άρθρου 56ε παράγραφος 5 στοιχείο α) σημείο ii) ή iii), του άρθρου 56ε παράγραφος 8 στοιχείο δ), του άρθρου 56ε παράγραφος 10 και του άρθρου 56στ μπορούν να σωρευθούν με άλλες ενισχύσεις χωρίς προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες που απαλλάσσονται βάσει των εν λόγω άρθρων.»

8) το άρθρο 9 τροποποιείται ως εξής:

α) οι παράγραφοι 1 και 2 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μεριμνά ώστε να δημοσιεύονται σε εμπεριστατωμένο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο:

α) οι συνοπτικές πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 11 με το τυποποιημένο μορφότυπο που ορίζεται στο παράρτημα II ή ο σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση σε αυτές·

β) το πλήρες κείμενο κάθε μέτρου ενίσχυσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 11, ή ο σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο·

γ) οι πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα III για κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης που υπερβαίνει τα 500 000 EUR ή, για δικαιούχους που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, εκτός εκείνων επί των οποίων εφαρμόζεται το τμήμα 2α, κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης για την εν λόγω παραγωγή που υπερβαίνει τα 60 000 EUR και για δικαιούχους που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, εκτός εκείνων επί των οποίων εφαρμόζεται το τμήμα 2α, κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης που υπερβαίνει τα 30 000 EUR.

Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται για έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 20, οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο αναρτώνται στον δικτυακό τόπο του κράτους μέλους στο οποίο έχει την έδρα της η αρμόδια διαχειριστική αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου * ή στο άρθρο 45 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου **, κατά περίπτωση. Εναλλακτικά, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι καθένα από αυτά θα παρέχει τις πληροφορίες που αφορούν τα μέτρα ενίσχυσης εντός της επικράτειάς του στον αντίστοιχο δικτυακό τόπο.

Οι υποχρεώσεις δημοσίευσης που ορίζονται στο πρώτο εδάφιο δεν ισχύουν για ενισχύσεις που χορηγούνται σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 20α, καθώς και σε έργα των επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (ΕΣΚ) και σε έργα τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ) βάσει του άρθρου 19β.

2. Για τα καθεστώτα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων και για τα καθεστώτα που υπάγονται στα άρθρα 16 και 21 ***, οι όροι που αναφέρονται στην παράγραφο 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ) του παρόντος άρθρου θεωρείται ότι πληρούνται εάν τα κράτη μέλη δημοσιεύουν τις απαιτούμενες πληροφορίες για τα ποσά των μεμονωμένων ενισχύσεων στις εξής κλίμακες (σε εκατ. EUR):

0,03-0,5 (μόνο για την αλιεία και τις υδατοκαλλιέργειες)·

0,06-0,5 (μόνο για την πρωτογενή γεωργική παραγωγή)·

0,5-1·

1-2·

2-5·

5-10·

10-30· και

30 και άνω.

* Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού ειδικών διατάξεων για την υποστήριξη του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 259).

** Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τις ειδικές διατάξεις που διέπουν τον στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» (Interreg) ο οποίος υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και τους μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 94).

*** Για τα καθεστώτα βάσει των άρθρων 16 και 21 του παρόντος κανονισμού, η απαίτηση δημοσίευσης πληροφοριών για κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που υπερβαίνει τα 500 000 EUR μπορεί να αρθεί όσον αφορά τις ΜΜΕ που δεν έχουν πραγματοποιήσει καμία εμπορική πώληση σε αγορά.»

β) παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος 3α:

«3α. Εάν ένα χρηματοδοτικό προϊόν έχει υλοποιηθεί από κράτος μέλος βάσει της συνιστώσας κράτους μέλους του InvestEU ή από εθνική αναπτυξιακή τράπεζα που ενεργεί ως εταίρος υλοποίησης ή ως ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός στο πλαίσιο του InvestEU, το κράτος μέλος εξακολουθεί να έχει την υποχρέωση να διασφαλίσει τη δημοσίευση των πληροφοριών, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ). Ωστόσο, η υποχρέωση αυτή θεωρείται ότι έχει εκπληρωθεί εάν ο εταίρος υλοποίησης παράσχει στην Επιτροπή τις πληροφορίες που ορίζονται στην παράγραφο 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ) το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου της χρήσης μετά την οικονομική χρήση κατά την οποία χορηγήθηκε η ενίσχυση και εφόσον στη συμφωνία εγγύησης που υπέγραψαν η Επιτροπή και ο εταίρος υλοποίησης προβλέπεται η απαίτηση παροχής στην Επιτροπή των πληροφοριών που ορίζονται στην παράγραφο 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ).»

9) στο άρθρο 11, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη ή, εναλλακτικά, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται για έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας βάσει του άρθρου 20, το κράτος μέλος στο οποίο έχει την έδρα της η διαχειριστική αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 ή στο άρθρο 45 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1059, κατά περίπτωση, διαβιβάζουν στην Επιτροπή:

α) μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος κοινοποίησης της Επιτροπής, τις συνοπτικές πληροφορίες για κάθε μέτρο ενίσχυσης που τυγχάνει απαλλαγής δυνάμει του παρόντος κανονισμού, με το τυποποιημένο μορφότυπο που ορίζεται στο παράρτημα II, καθώς και σύνδεσμο που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο του μέτρου ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεών του, εντός 20 εργάσιμων ημερών από την έναρξη ισχύος του μέτρου· και

β) ετήσια έκθεση, όπως αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής*, σε ηλεκτρονική μορφή, σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, η οποία περιέχει τις πληροφορίες που καθορίζονται στον εν λόγω κανονισμό, για κάθε πλήρες έτος ή κάθε τμήμα έτους κατά το οποίο εφαρμόζεται ο παρών κανονισμός. Για χρηματοδοτικά προϊόντα που υλοποιούνται από κράτος μέλος στο πλαίσιο της συνιστώσας κράτους μέλους του InvestEU ή από εθνική αναπτυξιακή τράπεζα που ενεργεί ως εταίρος υλοποίησης ή ως ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός στο πλαίσιο του InvestEU, η εν λόγω υποχρέωση του κράτους μέλους θεωρείται ότι εκπληρώνεται εφόσον ο εταίρος υλοποίησης υποβάλει στην Επιτροπή τις ετήσιες εκθέσεις, σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις περί υποβολής εκθέσεων που ορίζονται στη συμφωνία εγγύησης που υπέγραψαν η Επιτροπή και ο εταίρος υλοποίησης.

Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 20α, καθώς και σε έργα των επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (ΕΣΚ) και σε έργα τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ), που αναφέρονται στο άρθρο 19β.

* Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σ. 1).»

10) στο άρθρο 12, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Για να είναι η Επιτροπή σε θέση να παρακολουθεί τις ενισχύσεις που απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη, ή εναλλακτικά, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται για έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 20, το κράτος μέλος στο οποίο έχει την έδρα της η διαχειριστική αρχή, διατηρούν λεπτομερείς φακέλους με τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Οι φάκελοι αυτοί φυλάσσονται επί 10 έτη από την ημερομηνία κατά την οποία χορηγήθηκαν είτε η ad hoc ενίσχυση είτε η τελευταία ενίσχυση δυνάμει του καθεστώτος.

Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 20α, καθώς και σε έργα των επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας και σε έργα τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ) που αναφέρονται στο άρθρο 19β.»

11) το άρθρο 14 τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 9, το στοιχείο γ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«γ) κάθε θέση εργασίας που δημιουργείται μέσω της επένδυσης διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή για περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών, ή τριών ετών στην περίπτωση των ΜΜΕ, από την ημερομηνία πλήρωσης της θέσης για πρώτη φορά, εκτός εάν η θέση απολεσθεί μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2020 και 30ής Ιουνίου 2021.»

β) η παράγραφος 15 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«15. Όσον αφορά τις αρχικές επενδύσεις που συνδέονται με έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας που υπάγονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 ή τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1059, η ένταση ενίσχυσης της περιοχής στην οποία πραγματοποιείται η αρχική επένδυση ισχύει για όλους τους δικαιούχους που συμμετέχουν στο έργο. Εάν η αρχική επένδυση υλοποιείται σε δύο ή περισσότερες ενισχυόμενες περιοχές, ως μέγιστη ένταση ενίσχυσης ορίζεται εκείνη που εφαρμόζεται στην ενισχυόμενη περιοχή που παρουσιάζει τις υψηλότερες επιλέξιμες δαπάνες. Στις ενισχυόμενες περιοχές που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται σε μεγάλες επιχειρήσεις μόνον αν η αρχική επένδυση αφορά νέα οικονομική δραστηριότητα.»

12) στο άρθρο 16, η παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές δαπάνες του έργου αστικής ανάπτυξης, στον βαθμό που είναι σύμφωνες με τα άρθρα 37 και 65 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 ή τα άρθρα 67 και 68 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, κατά περίπτωση.»

13) παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα 19α και 19β:

«Άρθρο 19α

Ενισχύσεις για την κάλυψη δαπανών πραγματοποιούμενων από ΜΜΕ που συμμετέχουν σε έργα τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ) ή σε έργα των επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (ΕΣΚ)

1. Οι ενισχύσεις για την κάλυψη των δαπανών πραγματοποιούμενων από ΜΜΕ που συμμετέχουν σε έργα ΤΑΠΤΚ, τα οποία ορίζονται ως τοπική ανάπτυξη LEADER στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης και τα οποία καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 ή από τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060, καθώς και σε έργα επιχειρησιακών ομάδων της ΕΣΚ που καλύπτονται από το άρθρο 35 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι ακόλουθες δαπάνες που ορίζονται στο άρθρο 35 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 ή στο άρθρο 34 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, κατά περίπτωση, είναι επιλέξιμες για έργα ΤΑΠΤΚ και έργα επιχειρησιακών ομάδων της ΕΣΚ:

- α) το κόστος της προπαρασκευαστικής στήριξης, της ανάπτυξης ικανοτήτων, της κατάρτισης και της δικτύωσης με σκοπό την προετοιμασία και την υλοποίηση στρατηγικής ΤΑΠΤΚ ή έργου επιχειρησιακής ομάδας της ΕΣΚ·
- β) υλοποίηση εγκεκριμένων πράξεων·
- γ) προετοιμασία και υλοποίηση δραστηριοτήτων συνεργασίας της ομάδας·
- δ) δαπάνες λειτουργίας που συνδέονται με τη διαχείριση της υλοποίησης της στρατηγικής ΤΑΠΤΚ ή του έργου επιχειρησιακής ομάδας της ΕΣΚ·
- ε) συντονισμός της κοινότητας ΕΣΚ ή της στρατηγικής ΤΑΠΤΚ ώστε να διευκολυνθεί η ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των ενδιαφερομένων για την παροχή πληροφοριών και την προώθηση της στρατηγικής και των έργων, και για τη στήριξη δυνητικών δικαιούχων με σκοπό την ανάπτυξη δραστηριοτήτων και την κατάρτιση αιτήσεων.

3. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τα μέγιστα ποσοστά συγχρηματοδότησης που προβλέπονται στους ειδικούς κανονισμούς του Ταμείου για τη στήριξη των επιχειρησιακών ομάδων ΤΑΠΤΚ και ΕΣΚ.

Άρθρο 19β

Περιορισμένα ποσά ενίσχυσης σε ΜΜΕ που επωφελούνται από έργα τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ) ή από έργα των επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (ΕΣΚ)

1. Οι ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε έργα ΤΑΠΤΚ ή έργα των επιχειρησιακών ομάδων ΕΣΚ, ή επωφελούνται από αυτά, όπως αναφέρονται στο άρθρο 19α συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου Ι.

2. Το συνολικό ποσό της ενίσχυσης βάσει του παρόντος άρθρου που χορηγείται ανά έργο δεν υπερβαίνει τα 200 000 EUR για έργα ΤΑΠΤΚ και τα 350 000 EUR για έργα των επιχειρησιακών ομάδων ΕΣΚ.»

14) μετά το άρθρο 19β, παρεμβάλλεται ο ακόλουθος τίτλος τμήματος:

«ΤΜΗΜΑ 2Α

Ενισχύσεις για την ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία»

15) το άρθρο 20 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 20

Ενισχύσεις για την κάλυψη δαπανών πραγματοποιούμενων από επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας

1. Οι ενισχύσεις για την κάλυψη δαπανών πραγματοποιούμενων από επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 ή από τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1059 συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου Ι.

2. Στον βαθμό που συνδέονται με το έργο συνεργασίας, οι ακόλουθες δαπάνες, οι οποίες έχουν την έννοια που τους αποδίδεται στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 481/2014 της Επιτροπής * ή στα άρθρα 38 έως 44 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1059, κατά περίπτωση, αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες:

- α) δαπάνες προσωπικού·
- β) έξοδα γραφείου και διοικητικές δαπάνες·
- γ) έξοδα ταξιδιού και στέγασης·
- δ) έξοδα εξωτερικής εμπειρογνωσίας και δαπάνες παροχής υπηρεσιών·
- ε) δαπάνες εξοπλισμού·
- στ) δαπάνες για υποδομές και έργα.

3. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το μέγιστο ποσοστό συγχρηματοδότησης που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 ή στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 και/ή στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1059, κατά περίπτωση.

* Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 481/2014 της Επιτροπής, της 4ης Μαρτίου 2014, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους ειδικούς κανόνες σχετικά με την επιλεξιμότητα των δαπανών για προγράμματα συνεργασίας (ΕΕ L 138 της 13.5.2014, σ. 45).»

16) παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 20α:

«Άρθρο 20α

Περιορισμένα ποσά ενίσχυσης σε επιχειρήσεις για συμμετοχή σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας

1. Οι ενισχύσεις σε επιχειρήσεις για τη συμμετοχή τους σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 ή από τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1059 συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου Ι.

2. Το συνολικό ποσό της ενίσχυσης βάσει του παρόντος άρθρου που χορηγείται σε επιχείρηση ανά έργο δεν υπερβαίνει τα 20 000 EUR.»

17) στο άρθρο 25, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Οι ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης, περιλαμβανομένων των έργων έρευνας και ανάπτυξης που έχουν λάβει σήμα ποιότητας “Σφραγίδα Αριστείας” στο πλαίσιο του προγράμματος “Ορίζων 2020” ή του προγράμματος “Ορίζων Ευρώπη”, και των συγχρηματοδοτούμενων έργων έρευνας και ανάπτυξης και, κατά περίπτωση, οι ενισχύσεις για συγχρηματοδοτούμενες ομαδικές επιχειρησιακές δράσεις συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.»

18) παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα 25α έως 25δ:

«Άρθρο 25α

Ενισχύσεις για έργα στα οποία έχει απονεμηθεί το σήμα ποιότητας “Σφραγίδα Αριστείας”

1. Οι ενισχύσεις προς ΜΜΕ για έργα έρευνας και ανάπτυξης καθώς και για μελέτες σκοπιμότητας που έχουν λάβει σήμα ποιότητας “Σφραγίδα Αριστείας” στο πλαίσιο του προγράμματος “Ορίζων 2020” ή του προγράμματος “Ορίζων Ευρώπη” συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι επιλέξιμες δραστηριότητες του ενισχυόμενου έργου έρευνας και ανάπτυξης ή της ενισχυόμενης μελέτης σκοπιμότητας είναι εκείνες που ορίζονται ως επιλέξιμες βάσει των κανόνων των προγραμμάτων “Ορίζων 2020” ή “Ορίζων Ευρώπη”, εξαιρουμένων των δραστηριοτήτων που υπερβαίνουν τις δραστηριότητες πειραματικής ανάπτυξης.

3. Οι κατηγορίες, τα μέγιστα ποσά και οι μέθοδοι υπολογισμού των επιλέξιμων δαπανών του ενισχυόμενου έργου έρευνας και ανάπτυξης ή της ενισχυόμενης μελέτης σκοπιμότητας είναι εκείνες που ορίζονται ως επιλέξιμες βάσει των κανόνων των προγραμμάτων “Ορίζων 2020” ή “Ορίζων Ευρώπη”.

4. Το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τα 2,5 εκατ. EUR ανά ΜΜΕ και ανά έργο έρευνας και ανάπτυξης ή μελέτη σκοπιμότητας.

5. Η συνολική δημόσια χρηματοδότηση που παρέχεται για κάθε έργο έρευνας και ανάπτυξης ή μελέτη σκοπιμότητας δεν υπερβαίνει το ποσοστό χρηματοδότησης που καθορίζεται για το εν λόγω έργο έρευνας και ανάπτυξης ή την εν λόγω μελέτη σκοπιμότητας βάσει των κανόνων των προγραμμάτων “Ορίζων 2020” ή “Ορίζων Ευρώπη”.

Άρθρο 25β

Ενισχύσεις για δράσεις Marie Skłodowska-Curie και δράσεις “Απόδειξη της ορθότητας της ιδέας” του ΕΣΕ

1. Οι ενισχύσεις για δράσεις Marie Skłodowska-Curie και δράσεις “Απόδειξη της ορθότητας της ιδέας” του ΕΣΕ που έχουν λάβει σήμα ποιότητας “Σφραγίδα Αριστείας” στο πλαίσιο του προγράμματος “Ορίζων 2020” ή του προγράμματος “Ορίζων Ευρώπη” συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι επιλέξιμες δραστηριότητες της ενισχυόμενης δράσης είναι εκείνες που ορίζονται ως επιλέξιμες βάσει των κανόνων των προγραμμάτων “Ορίζων 2020” ή “Ορίζων Ευρώπη”.

3. Οι κατηγορίες, τα μέγιστα ποσά και οι μέθοδοι υπολογισμού των επιλέξιμων δαπανών της ενισχυόμενης δράσης είναι εκείνες που ορίζονται ως επιλέξιμες βάσει των κανόνων των προγραμμάτων “Ορίζων 2020” ή “Ορίζων Ευρώπη”.

4. Η συνολική δημόσια χρηματοδότηση που παρέχεται για κάθε ενισχυόμενη δράση δεν υπερβαίνει το μέγιστο επίπεδο στήριξης που προβλέπεται στο πρόγραμμα “Ορίζων 2020” ή στο πρόγραμμα “Ορίζων Ευρώπη”.

Άρθρο 25γ

Ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε συγχρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης

1. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε συγχρηματοδοτούμενο έργο έρευνας και ανάπτυξης ή σε συγχρηματοδοτούμενη μελέτη σκοπιμότητας (συμπεριλαμβανομένων των έργων έρευνας και ανάπτυξης που υλοποιούνται στο πλαίσιο ευρωπαϊκής θεομοθετημένης εταιρικής σχέσης βάσει του άρθρου 185 ή του άρθρου 187 της Συνθήκης ή δράσης συγχρηματοδότησης προγράμματος όπως ορίζεται στους κανόνες του προγράμματος “Ορίζων Ευρώπη”), που υλοποιείται από τουλάχιστον τρία

κράτη μέλη ή, εναλλακτικά, δύο κράτη μέλη και τουλάχιστον μία συνδεδεμένη χώρα και έχει επιλεγεί βάσει αξιολόγησης και κατάταξης από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες μετά από διακρατικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, σύμφωνα με τους κανόνες των προγραμμάτων “Ορίζων 2020” ή “Ορίζων Ευρώπη”, συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι επιλέξιμες δραστηριότητες του ενισχυόμενου έργου έρευνας και ανάπτυξης ή της ενισχυόμενης μελέτης σκοπιμότητας είναι εκείνες που ορίζονται ως επιλέξιμες βάσει των κανόνων των προγραμμάτων “Ορίζων 2020” ή “Ορίζων Ευρώπη”, εξαιρουμένων των δραστηριοτήτων που υπερβαίνουν τις δραστηριότητες πειραματικής ανάπτυξης.

3. Οι κατηγορίες, τα μέγιστα ποσά και οι μέθοδοι υπολογισμού των επιλέξιμων δαπανών είναι εκείνες που ορίζονται ως επιλέξιμες βάσει των κανόνων των προγραμμάτων “Ορίζων 2020” ή “Ορίζων Ευρώπη”.

4. Η συνολική δημόσια χρηματοδότηση που παρέχεται δεν υπερβαίνει το ποσοστό χρηματοδότησης που έχει καθοριστεί για το έργο έρευνας και ανάπτυξης ή τη μελέτη σκοπιμότητας μετά την επιλογή, την κατάταξη και την αξιολόγηση βάσει των κανόνων των προγραμμάτων “Ορίζων 2020” ή “Ορίζων Ευρώπη”.

5. Η χρηματοδότηση που παρέχεται από το πρόγραμμα “Ορίζων 2020” ή το πρόγραμμα “Ορίζων Ευρώπη” καλύπτει τουλάχιστον το 30 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών μιας δράσης έρευνας και καινοτομίας ή μιας δράσης καινοτομίας, όπως ορίζονται στο πλαίσιο του προγράμματος “Ορίζων 2020” ή του προγράμματος “Ορίζων Ευρώπη”.

Άρθρο 25δ

Ενισχύσεις για ομαδικές επιχειρησιακές δράσεις

1. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε συγχρηματοδοτούμενες ομαδικές επιχειρησιακές δράσεις στις οποίες εμπλέκονται τουλάχιστον δύο κράτη μέλη και έχουν επιλεγεί βάσει αξιολόγησης και κατάταξης από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες μετά από διακρατικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, σύμφωνα με τους κανόνες των προγραμμάτων “Ορίζων 2020” ή “Ορίζων Ευρώπη”, συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι επιλέξιμες δραστηριότητες της συγχρηματοδοτούμενης ομαδικής επιχειρησιακής δράσης είναι εκείνες που ορίζονται ως επιλέξιμες βάσει των κανόνων των προγραμμάτων “Ορίζων 2020” ή “Ορίζων Ευρώπη”. Εξαιρούνται οι δραστηριότητες που υπερβαίνουν τις δραστηριότητες πειραματικής ανάπτυξης.

3. Οι κατηγορίες, τα μέγιστα ποσά και οι μέθοδοι υπολογισμού των επιλέξιμων δαπανών είναι εκείνες που ορίζονται ως επιλέξιμες βάσει των κανόνων των προγραμμάτων “Ορίζων 2020” ή “Ορίζων Ευρώπη”. Επιπλέον, είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για επενδύσεις σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού που σχετίζονται με το έργο.

4. Η συνολική δημόσια χρηματοδότηση που παρέχεται δεν υπερβαίνει το ποσοστό χρηματοδότησης που έχει καθοριστεί για την ομαδική επιχειρησιακή δράση μετά την επιλογή, την κατάταξη και την αξιολόγηση βάσει των κανόνων των προγραμμάτων “Ορίζων 2020” ή “Ορίζων Ευρώπη”. Επιπλέον, για επενδύσεις σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού που σχετίζονται με το έργο, η ενίσχυση δεν υπερβαίνει το 70 % των επενδυτικών δαπανών.

5. Για τις επενδυτικές ενισχύσεις για υποδομές στο πλαίσιο ομαδικής επιχειρησιακής δράσης ισχύουν οι ακόλουθες πρόσθετες προϋποθέσεις:

α) όταν η υποδομή ασκεί τόσο οικονομικές όσο και μη οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότηση, οι δαπάνες και τα έσοδα κάθε τύπου δραστηριότητας δηλώνονται χωριστά, με βάση αρχές αναλυτικής λογιστικής που εφαρμόζονται με συνέπεια και δικαιολογούνται αντικειμενικά·

β) η τιμή που χρεώνεται για τη λειτουργία ή τη χρήση της υποδομής αντιστοιχεί στην τιμή της αγοράς·

γ) η πρόσβαση στην υποδομή είναι ανοικτή σε διάφορους χρήστες και παρέχεται με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων. Επιχειρήσεις που έχουν χρηματοδοτήσει τουλάχιστον το 10 % των επενδυτικών δαπανών της υποδομής μπορούν να έχουν προτιμησιακή πρόσβαση με ευνοϊκότερους όρους. Για να αποφεύγεται η υπεραντιστάθμιση, αυτή η πρόσβαση είναι ανάλογη προς τη συμβολή της επιχείρησης στις επενδυτικές δαπάνες και οι σχετικοί όροι δημοσιοποιούνται·

δ) όταν η υποδομή λαμβάνει δημόσια χρηματοδότηση τόσο για οικονομικές όσο και για μη οικονομικές δραστηριότητες, τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή μηχανισμό παρακολούθησης και ανάκτησης, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν υπάρχει υπέρβαση της ισχύουσας έντασης ενίσχυσης ως αποτέλεσμα αύξησης του μεριδίου των οικονομικών δραστηριοτήτων σε σύγκριση με την κατάσταση που προβλεπόταν κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.»

19) παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 36α:

«Άρθρο 36α

Επενδυτικές ενισχύσεις για δημοσίως προσβάσιμες υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού για οδικά οχήματα μηδενικών και χαμηλών εκπομπών

1. Οι ενισχύσεις για την ανάπτυξη υποδομών επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού για τον εφοδιασμό με ενέργεια οδικών οχημάτων μηδενικών και χαμηλών εκπομπών για μεταφορικούς σκοπούς συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Το παρόν άρθρο καλύπτει μόνο τις ενισχύσεις που χορηγούνται για την ανάπτυξη υποδομών επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού για τον εφοδιασμό οχημάτων με ηλεκτρική ενέργεια ή ανανεώσιμο υδρογόνο για μεταφορικούς σκοπούς. Το κράτος μέλος διασφαλίζει τη συμμόρφωση με την απαίτηση εφοδιασμού με ανανεώσιμο υδρογόνο καθ' όλη τη διάρκεια οικονομικής ζωής της υποδομής.

3. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι δαπάνες για την κατασκευή, την εγκατάσταση ή την αναβάθμιση της υποδομής επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού. Οι δαπάνες αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν το κόστος της υποδομής επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού αυτής καθεαυτήν, το κόστος εγκατάστασης ή αναβαθμίσεων ηλεκτρικών ή άλλων συστατικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των μετασχηματιστών ισχύος που απαιτούνται για τη σύνδεση της υποδομής επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού με το δίκτυο ή με τοπική μονάδα παραγωγής ή αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας ή υδρογόνου, καθώς και το κόστος σχετικού τεχνικού εξοπλισμού, έργων τεχνικής υποδομής, προσαρμογών του εδάφους ή του οδικού δικτύου, το κόστος εγκατάστασης και το κόστος απόκτησης των σχετικών αδειών. Εξαιρείται το κόστος των τοπικών μονάδων παραγωγής ή αποθήκευσης, οι οποίες παράγουν ή στις οποίες αποθηκεύεται η ηλεκτρική ενέργεια, και το κόστος των τοπικών μονάδων παραγωγής υδρογόνου.

4. Ενισχύσεις δυνάμει του παρόντος άρθρου χορηγούνται στο πλαίσιο ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών βάσει σαφών και διαφανών κριτηρίων που δεν εισάγουν διακρίσεις, ενώ η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

5. Η ενίσχυση που χορηγείται σε οποιονδήποτε δικαιούχο δεν υπερβαίνει το 40 % του συνολικού προϋπολογισμού του οικείου καθεστώτος.

6. Η ενίσχυση βάσει του παρόντος άρθρου χορηγείται μόνο για την κατασκευή, εγκατάσταση ή αναβάθμιση υποδομής επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού η οποία είναι προσβάσιμη στο ευρύ κοινό και παρέχει τη δυνατότητα πρόσβασης χωρίς διακρίσεις στους χρήστες, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα τιμολόγια, τις μεθόδους εξακρίβωσης ταυτότητας και πληρωμής και άλλους όρους και προϋποθέσεις χρήσης.

7. Η ανάγκη χορήγησης ενισχύσεων με σκοπό τη δημιουργία κινήτρων για την ανάπτυξη υποδομών επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού της ίδιας κατηγορίας (για παράδειγμα, όσον αφορά υποδομή επαναφόρτισης: κανονική ή υψηλή ισχύς) επαληθεύεται μέσω εκ των προτέρων ανοικτής δημόσιας διαβούλευσης ή ανεξάρτητης μελέτης της αγοράς. Ειδικότερα, επαληθεύεται ότι δεν είναι πιθανή η ανάπτυξη σχετικής υποδομής με εμπορικούς όρους εντός τριών ετών από τη δημοσίευση του σχεδιαζόμενου μέτρου ενίσχυσης.

8. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 7, η ανάγκη χορήγησης ενισχύσεων για υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού μπορεί να τεκμαίρεται όταν είτε τα ηλεκτρικά οχήματα με συσσωρευτή (όσον αφορά τις υποδομές επαναφόρτισης) είτε τα οχήματα υδρογόνου (όσον αφορά τις υποδομές ανεφοδιασμού) αντιπροσωπεύουν αντιστοίχως λιγότερο από 2 % του συνολικού αριθμού οχημάτων της ίδιας κατηγορίας που είναι ταξινομημένα στο οικείο κράτος μέλος. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, τα επιβατικά αυτοκίνητα και τα ελαφρά επαγγελματικά οχήματα θεωρείται ότι ανήκουν στην ίδια κατηγορία οχημάτων.

9. Οποιαδήποτε παραχώρηση ή άλλη ανάθεση σε τρίτο μέρος της λειτουργίας της υποστηριζόμενης υποδομής επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού πραγματοποιείται κατά τρόπο ανταγωνιστικό, διαφανή και χωρίς διακρίσεις, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των ισχυόντων κανόνων σύναψης δημοσίων συμβάσεων.»

20) το άρθρο 38 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που απαιτούνται ώστε να επιτευχθεί το υψηλότερο επίπεδο ενεργειακής απόδοσης. Οι δαπάνες αυτές καθορίζονται ως εξής:

α) όταν το κόστος της επένδυσης στην ενεργειακή απόδοση μπορεί να προσδιοριστεί στο συνολικό επενδυτικό κόστος ως χωριστή επένδυση, αυτό το κόστος που σχετίζεται με την ενεργειακή απόδοση συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες·

- β) όταν η επένδυση αφορά τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης i) οικιστικών κτιρίων, ii) κτιρίων που προορίζονται για την παροχή εκπαιδευτικών ή κοινωνικών υπηρεσιών, iii) κτιρίων που προορίζονται για δραστηριότητες που σχετίζονται με τη δημόσια διοίκηση ή τη δικαιοσύνη, την αστυνομία ή ημικρατικές υπηρεσίες, ή iv) κτιρίων που αναφέρονται στα σημεία i), ii) ή iii) και στα οποία δραστηριότητες διαφορετικές από εκείνες που αναφέρονται στα εν λόγω σημεία καταλαμβάνουν λιγότερο από το 35 % του εσωτερικού εμβαδού, το σύνολο των επενδυτικών δαπανών που απαιτούνται για την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης συνιστούν τις επιλέξιμες δαπάνες, υπό την προϋπόθεση ότι οι βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση της ζήτησης πρωτογενούς ενέργειας κατά τουλάχιστον 20 % στην περίπτωση ανακαίνισης και την εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας κατά τουλάχιστον 10 % σε σύγκριση με το κατώτατο όριο που έχει καθοριστεί για τις απαιτήσεις για τα κτίρια σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας στο πλαίσιο των εθνικών μέτρων για την εφαρμογή της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, στην περίπτωση νέων κτιρίων*. Η αρχική ζήτηση πρωτογενούς ενέργειας και η εκτιμώμενη βελτίωση προσδιορίζονται με βάση πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης, όπως καθορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 12 της οδηγίας 2010/31/ΕΕ·
- γ) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, το κόστος της επένδυσης στην ενεργειακή απόδοση προσδιορίζεται σε σχέση με παρόμοια επένδυση που έχει ως αποτέλεσμα μικρότερη ενεργειακή απόδοση, η οποία θα μπορούσε προφανώς να πραγματοποιηθεί χωρίς την ενίσχυση. Η διαφορά μεταξύ του κόστους των δύο επενδύσεων προσδιορίζει το κόστος που συνδέεται με την ενεργειακή απόδοση και συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες.

Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης δεν είναι επιλέξιμες.

* Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2010, για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (ΕΕ L 153 της 18.6.2010, σ. 13).»

- β) παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος 3α:

«3α. Για τα κτίρια που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο β), η επένδυση για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου μπορεί να συνδυάζεται με επενδύσεις σε ένα από τα ακόλουθα ή στο σύνολό τους:

- α) ολοκληρωμένες επιτόπιες εγκαταστάσεις ανανεώσιμης ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και/ή θερμότητας·
- β) εξοπλισμό για την αποθήκευση της ενέργειας που παράγεται από την επιτόπια εγκατάσταση ανανεώσιμης ενέργειας·
- γ) εξοπλισμό και συναφείς υποδομές ενσωματωμένες στο κτίριο για την επαναφόρτιση ηλεκτρικών οχημάτων των χρηστών του κτιρίου·
- δ) επενδύσεις στην ψηφιοποίηση του κτιρίου, ιδίως για την αύξηση της ευφυούς ετοιμότητάς του. Οι επιλέξιμες επενδύσεις μπορεί να περιλαμβάνουν παρεμβάσεις που περιορίζονται στην παθητική εσωτερική ενσωμάτωση ή στη δομημένη καλωδίωση για δίκτυα δεδομένων και, εάν είναι αναγκαίο, στο βοηθητικό τμήμα του παθητικού δικτύου στην ιδιωτική έκταση εκτός του κτιρίου. Εξαιρούνται η ενσωμάτωση ή η καλωδίωση για δίκτυα δεδομένων εκτός της ιδιωτικής ιδιοκτησίας.

Σε περίπτωση οποιωνδήποτε συνδυασμένων εργασιών αυτού του είδους, όπως καθορίζονται στο πρώτο εδάφιο, στοιχεία α) έως δ) ανωτέρω, το σύνολο των επενδυτικών δαπανών για τα διάφορα στοιχεία εξοπλισμού συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες.

Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται είτε στον/-ους ιδιοκτήτη/-ες του κτιρίου είτε στον/-ους μισθωτή/-ές, ανάλογα με το ποιος αναθέτει τις εργασίες ενεργειακής απόδοσης.»

- γ) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 7:

«7. Οι ενισχύσεις για μέτρα που βελτιώνουν την ενεργειακή απόδοση κτιρίων μπορούν επίσης να αφορούν τη διευκόλυνση συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης, υπό τις ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:

- α) η στήριξη λαμβάνει τη μορφή δανείου ή εγγύησης στον πάροχο των μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης στο πλαίσιο σύμβασης ενεργειακής απόδοσης ή συνιστάται σε χρηματοδοτικό προϊόν που αποσκοπεί στην αναχρηματοδότηση του αντίστοιχου παρόχου (π.χ. πρακτορεία ή πώληση επιχειρηματικών απαιτήσεων)·
- β) το ονομαστικό ποσό της συνολικής εκκρεμούσας χρηματοδότησης που προβλέπεται βάσει της παρούσας παραγράφου ανά δικαιούχο δεν υπερβαίνει τα 30 εκατ. EUR·
- γ) η στήριξη παρέχεται σε ΜΜΕ ή μικρές επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης·
- δ) η στήριξη παρέχεται για συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 27) της οδηγίας 2012/27/ΕΕ·
- ε) η σύμβαση ενεργειακής απόδοσης αφορά κτίριο που αναφέρεται στην παράγραφο 3 στοιχείο β).»

21) το άρθρο 39 τροποποιείται ως εξής:

α) ο τίτλος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 39

Επενδυτικές ενισχύσεις για έργα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια υπό μορφή χρηματοδοτικών μέσων»

β) παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος 2α:

«2α. Όταν η επένδυση αφορά τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης i) οικιστικών κτιρίων, ii) κτιρίων που προορίζονται για την παροχή εκπαιδευτικών ή κοινωνικών υπηρεσιών, iii) κτιρίων που προορίζονται για δραστηριότητες που σχετίζονται με τη δημόσια διοίκηση ή τη δικαιοσύνη, την αστυνομία ή πυροσβεστικές υπηρεσίες, ή iv) κτιρίων που αναφέρονται στα σημεία i), ii) ή iii) και στα οποία δραστηριότητες διαφορετικές από εκείνες που αναφέρονται στα εν λόγω σημεία καταλαμβάνουν λιγότερο από το 35 % της επιφάνειας δαπέδου, τα έργα ενεργειακής απόδοσης δυνάμει του παρόντος άρθρου μπορούν επίσης να συνδυάζονται με οποιαδήποτε από τις ακόλουθες επενδύσεις:

- α) ολοκληρωμένη επιτόπια εγκατάσταση ανανεώσιμης ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και/ή θερμότητας·
- β) εξοπλισμό για την αποθήκευση της ενέργειας που παράγεται από την επιτόπια εγκατάσταση ανανεώσιμης ενέργειας·
- γ) εξοπλισμό και συναφείς υποδομές ενσωματωμένες στο κτίριο για τη φόρτιση ηλεκτρικών οχημάτων των χρηστών του κτιρίου·
- δ) επενδύσεις στην ψηφιοποίηση του κτιρίου, ιδίως για την αύξηση της ευφυούς ετοιμότητάς του. Οι επιλέξιμες επενδύσεις μπορεί να περιλαμβάνουν παρεμβάσεις που περιορίζονται στην παθητική εσωτερική ενσυρμάτωση ή στη δομημένη καλωδίωση για δίκτυα δεδομένων και, εάν είναι αναγκαίο, στο βοηθητικό τμήμα του παθητικού δικτύου στην ιδιωτική έκταση εκτός του κτιρίου. Εξαιρούνται η ενσυρμάτωση ή η καλωδίωση για δίκτυα δεδομένων εκτός της ιδιωτικής ιδιοκτησίας.»

γ) οι παράγραφοι 3, 4 και 5 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές δαπάνες του έργου ενεργειακής απόδοσης, εξαιρουμένων των κτιρίων που αναφέρονται στην παράγραφο 2α, όπου επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές δαπάνες του έργου ενεργειακής απόδοσης, καθώς και οι επενδυτικές δαπάνες για τα διάφορα στοιχεία εξοπλισμού που αναφέρονται στην παράγραφο 2α.

4. Η ενίσχυση χορηγείται υπό μορφή χορηγίας, ιδίων κεφαλαίων, εγγύησης ή δανείου προς ένα ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή άλλον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό και μετακυλιείται στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό στους τελικούς δικαιούχους που είναι οι ιδιοκτήτες ή οι μισθωτές του κτιρίου, με τη μορφή μεγαλύτερου όγκου χρηματοδοτήσεων, χαμηλότερων απαιτήσεων εξασφαλίσεων, χαμηλότερων προμηθειών εγγύησης ή χαμηλότερων επιτοκίων.

5. Η ενίσχυση που χορηγείται από το ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή άλλον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό στα επιλέξιμα έργα ενεργειακής απόδοσης μπορεί να λάβει τη μορφή δανείων ή εγγυήσεων. Η ονομαστική αξία του δανείου ή του εγγυημένου ποσού δεν υπερβαίνει το ποσό των 15 εκατ. EUR ανά έργο σε επίπεδο τελικών δικαιούχων, εκτός από την περίπτωση των συνδυασμένων επενδύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 2α, όπου δεν υπερβαίνει το ποσό των 30 εκατ. EUR. Η εγγύηση δεν υπερβαίνει το 80 % του υποκείμενου δανείου.»

22) το άρθρο 52 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 52

Ενισχύσεις για σταθερά ευρυζωνικά δίκτυα

1. Οι ενισχύσεις για την ανάπτυξη σταθερών ευρυζωνικών δικτύων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Επιλέξιμες δαπάνες είναι το σύνολο των δαπανών για την κατασκευή, διαχείριση και λειτουργία σταθερού ευρυζωνικού δικτύου. Το μέγιστο ποσό ενίσχυσης για ένα έργο καθορίζεται βάσει ανταγωνιστικής διαδικασίας επιλογής, όπως ορίζεται στην παράγραφο 6 στοιχείο α). Όταν πραγματοποιείται επένδυση σύμφωνα με την παράγραφο 6 στοιχείο β) χωρίς ανταγωνιστική διαδικασία επιλογής, το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, και επαληθεύεται εκ των υστέρων μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

3. Τα ακόλουθα εναλλακτικά είδη επενδύσεων είναι επιλέξιμα:

- α) ανάπτυξη σταθερού ευρυζωνικού δικτύου για τη σύνδεση νοικοκυριών και κοινωνικοοικονομικών κινητήριων μοχλών σε περιοχές όπου δεν υφίσταται δίκτυο ικανό να παρέχει με αξιόπιστο τρόπο ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 30 Mbps (κατώτατες ταχύτητες) ούτε έχει προγραμματιστεί κατ' αξιόπιστο τρόπο η ανάπτυξη τέτοιου δικτύου εντός τριών ετών από τη δημοσίευση του σχεδιαζόμενου μέτρου ενίσχυσης ή εντός του ίδιου χρονικού πλαισίου με την ανάπτυξη του επιδοτούμενου δικτύου, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δύο ετών. Τούτο επαληθεύεται με χαρτογράφηση και δημόσια διαβούλευση, σύμφωνα με την παράγραφο 4. Εξαιρούνται οι περιοχές με ένα τουλάχιστον υφιστάμενο ή κατ' αξιόπιστο τρόπο προγραμματισμένο δίκτυο ικανό να παρέχει κατ' αξιόπιστο τρόπο ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 30 Mbps. Το ενισχυόμενο δίκτυο εξασφαλίζει τουλάχιστον διπλασιασμό των ταχυτήτων καταφόρτωσης και αναφόρτωσης σε σύγκριση με τα υφιστάμενα δίκτυα ή τα δίκτυα που έχουν προγραμματιστεί κατ' αξιόπιστο τρόπο να αναπτυχθούν και παρέχει κατ' αξιόπιστο τρόπο ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 30 Mbps (ταχύτητες στόχου).
- β) ανάπτυξη σταθερού ευρυζωνικού δικτύου για τη σύνδεση νοικοκυριών και κοινωνικοοικονομικών κινητήριων μοχλών σε περιοχές όπου δεν υφίσταται δίκτυο ικανό να παρέχει με αξιόπιστο τρόπο ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 100 Mbps (κατώτατες ταχύτητες) ούτε έχει προγραμματιστεί κατ' αξιόπιστο τρόπο η ανάπτυξη τέτοιου δικτύου εντός τριών ετών από τη δημοσίευση του σχεδιαζόμενου μέτρου ενίσχυσης ή εντός του ίδιου χρονικού πλαισίου με την ανάπτυξη του επιδοτούμενου δικτύου, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δύο ετών. Τούτο επαληθεύεται με χαρτογράφηση και δημόσια διαβούλευση, σύμφωνα με την παράγραφο 4. Εξαιρούνται οι περιοχές με ένα τουλάχιστον υφιστάμενο ή κατ' αξιόπιστο τρόπο προγραμματισμένο δίκτυο ικανό να παρέχει κατ' αξιόπιστο τρόπο ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 100 Mbps. Το ενισχυόμενο δίκτυο εξασφαλίζει τουλάχιστον διπλασιασμό των ταχυτήτων καταφόρτωσης και αναφόρτωσης σε σύγκριση με τα υφιστάμενα δίκτυα ή τα δίκτυα που έχουν προγραμματιστεί κατ' αξιόπιστο τρόπο να αναπτυχθούν και παρέχει κατ' αξιόπιστο τρόπο ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 300 Mbps και ταχύτητες αναφόρτωσης τουλάχιστον 100 Mbps (ταχύτητες στόχου).
- γ) ανάπτυξη σταθερού ευρυζωνικού δικτύου για τη σύνδεση μόνο κοινωνικοοικονομικών κινητήριων μοχλών σε περιοχές όπου υπάρχει μόνο ένα δίκτυο ικανό να παρέχει με αξιόπιστο τρόπο ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 100 Mbps αλλά κάτω των 300 Mbps (κατώτατες ταχύτητες) ή έχει προγραμματιστεί κατ' αξιόπιστο τρόπο η ανάπτυξη του εν λόγω δικτύου εντός τριών ετών από τη δημοσίευση του σχεδιαζόμενου μέτρου ενίσχυσης ή εντός του ίδιου χρονικού πλαισίου με την ανάπτυξη του επιδοτούμενου δικτύου, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δύο ετών. Τούτο επαληθεύεται με χαρτογράφηση και δημόσια διαβούλευση, σύμφωνα με την παράγραφο 4. Εξαιρούνται οι περιοχές με ένα τουλάχιστον υφιστάμενο ή κατ' αξιόπιστο τρόπο προγραμματισμένο δίκτυο ικανό να παρέχει κατ' αξιόπιστο τρόπο ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 300 Mbps. Εξαιρούνται επίσης οι περιοχές με δύο τουλάχιστον υφιστάμενα ή κατ' αξιόπιστο τρόπο προγραμματισμένα δίκτυα ικανά να παρέχουν κατ' αξιόπιστο τρόπο ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 100 Mbps. Το ενισχυόμενο δίκτυο εξασφαλίζει τουλάχιστον διπλασιασμό των ταχυτήτων καταφόρτωσης και αναφόρτωσης σε σύγκριση με τα υφιστάμενα δίκτυα ή τα δίκτυα που έχουν προγραμματιστεί κατ' αξιόπιστο τρόπο να αναπτυχθούν και παρέχει κατ' αξιόπιστο τρόπο ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 1 Gbps (ταχύτητες στόχου).

4. Η χαρτογράφηση και η δημόσια διαβούλευση που αναφέρονται στην παράγραφο 3 πληρούν όλες τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- α) η χαρτογράφηση προσδιορίζει τις γεωγραφικές περιοχές-στόχους που προβλέπεται να καλυφθούν από τη δημόσια παρέμβαση και λαμβάνει υπόψη όλα τα υφιστάμενα δημόσια και ιδιωτικά δίκτυα που είναι ικανά να παρέχουν με αξιόπιστο τρόπο τις κατώτατες ταχύτητες που προσδιορίζονται στην παράγραφο 3, ανάλογα με το είδος της επένδυσης. Η χαρτογράφηση πραγματοποιείται: i) για αμιγώς σταθερά δίκτυα, σε επίπεδο διεύθυνσης βάσει των εξυπηρετούμενων εγκαταστάσεων και ii) για σταθερά ασύρματα δίκτυα πρόσβασης, σε επίπεδο διεύθυνσης βάσει των εξυπηρετούμενων εγκαταστάσεων ή με βάση το μέγιστο εύρος 100x100 μέτρων. Για τα σημεία i) και ii), η χαρτογράφηση επαληθεύεται πάντοτε μέσω δημόσιας διαβούλευσης.
- β) η δημόσια διαβούλευση διενεργείται από την αρμόδια δημόσια αρχή μέσω δημοσίευσης των κύριων χαρακτηριστικών του σχεδιαζόμενου μέτρου και του καταλόγου των γεωγραφικών περιοχών-στόχων που προσδιορίζονται με τη διαδικασία χαρτογράφησης, σύμφωνα με το στοιχείο α), σε κατάλληλο δικτυακό τόπο (μεταξύ άλλων και σε εθνικό επίπεδο). Στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης καλούνται τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με το μέτρο καθώς και τεκμηριωμένες πληροφορίες, σύμφωνα με το στοιχείο α), αναφορικά με τα δίκτυά τους που είναι ικανά να παρέχουν με αξιόπιστο τρόπο τις κατώτατες ταχύτητες που καθορίζονται στην παράγραφο 3 στην περιοχή-στόχο είτε αυτά υφίστανται, είτε έχουν προγραμματιστεί με αξιόπιστο τρόπο να αναπτυχθούν εντός τριών ετών από τη δημοσίευση του σχεδιαζόμενου μέτρου ενίσχυσης. Εάν η χορηγούσα αρχή χρειαστεί μικρότερο ή μεγαλύτερο χρονικό πλαίσιο από τα τρία έτη για την ανάπτυξη της επιδοτούμενης υποδομής, το ίδιο χρονικό πλαίσιο, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο από δύο έτη, πρέπει να χρησιμοποιηθεί και προκειμένου να αξιολογηθεί κατά πόσο έχει προγραμματιστεί με αξιόπιστο τρόπο η ανάπτυξη των δικτύων που αναφέρονται στην προηγούμενη περίοδο. Η δημόσια διαβούλευση διαρκεί τουλάχιστον 30 ημέρες.

5. Το ενισχυόμενο έργο επιφέρει σημαντική βελτίωση (σταδιακή αλλαγή) σε σύγκριση με τα υφιστάμενα δίκτυα ή τα δίκτυα που έχουν προγραμματιστεί κατ' αξιόπιστο τρόπο να αναπτυχθούν εντός τριών ετών από τη δημοσίευση του σχεδιαζόμενου μέτρου ενίσχυσης ή εντός του ίδιου χρονικού πλαισίου με την ανάπτυξη του επιδοτούμενου δικτύου, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δύο ετών, σύμφωνα με την παράγραφο 4. Σταδιακή αλλαγή υφίσταται εάν, ως αποτέλεσμα της επιδοτούμενης παρέμβασης, αναλαμβάνεται σημαντική νέα επένδυση στο ευρυζωνικό δίκτυο και το επιδοτούμενο δίκτυο προσφέρει σημαντικές νέες ικανότητες στην αγορά από πλευράς διαθεσιμότητας, χωρητικότητας,

ταχύτητας και ανταγωνισμού όσον αφορά τις υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο σε σύγκριση με τα υφιστάμενα ή τα προγραμματισμένα κατ' αξιόπιστο τρόπο δίκτυα. Το έργο πρέπει να περιλαμβάνει σημαντικές επενδύσεις σε παθητική υποδομή οι οποίες υπερβαίνουν τις οριακές επενδύσεις που σχετίζονται απλώς με την αναβάθμιση των ενεργών στοιχείων του δικτύου.

6. Οι ενισχύσεις χορηγούνται όπως ορίζεται ακολούθως:

- α) οι ενισχύσεις χορηγούνται σε παρόχους δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών βάσει ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων ανταγωνιστικής διαδικασίας επιλογής σύμφωνα με τις αρχές των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις και τηρουμένης της αρχής της τεχνολογικής ουδετερότητας, με την επιφύλαξη των ισχυόντων κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων, με βάση την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Για τους σκοπούς της ανταγωνιστικής διαδικασίας επιλογής, η χορηγούσα την ενίσχυση αρχή καθορίζει εκ των προτέρων αντικειμενικά και διαφανή ποιοτικά κριτήρια χορήγησης που δεν εισάγουν διακρίσεις, τα οποία πρέπει να σταθμίζονται σε σχέση με το ζητούμενο ποσό ενίσχυσης. Η ενίσχυση χορηγείται, υπό παρόμοιες προϋποθέσεις ποιότητας, στον υποψήφιο με το χαμηλότερο ζητούμενο ποσό ενίσχυσης·
- β) όταν οι ενισχύσεις χορηγούνται χωρίς ανταγωνιστική διαδικασία επιλογής σε δημόσια αρχή για την ανάπτυξη και διαχείριση, είτε άμεσα είτε μέσω εσωτερικής οντότητας, σταθερού ευρυζωνικού δικτύου, η δημόσια αρχή ή η εσωτερική οντότητα, ανάλογα με την περίπτωση, παρέχει μόνο υπηρεσίες χονδρικής με χρήση του επιδοτούμενου δικτύου. Η δημόσια αρχή διασφαλίζει λογιστικό διαχωρισμό μεταξύ των πόρων που χρησιμοποιούνται για την εκμετάλλευση του δικτύου και των άλλων πόρων που έχει στη διάθεσή της. Κάθε παραχώρηση ή άλλη ανάθεση σε τρίτο μέρος για την κατασκευή ή τη λειτουργία του δικτύου διενεργείται μέσω ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων ανταγωνιστικής διαδικασίας επιλογής σύμφωνα με τις αρχές των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις και τηρουμένης της αρχής της τεχνολογικής ουδετερότητας, με την επιφύλαξη των ισχυόντων κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων, με βάση την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

7. Η λειτουργία του επιδοτούμενου δικτύου παρέχει την ευρύτερη δυνατή ενεργητική και παθητική χονδρική πρόσβαση, σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχείο 139), με δίκαιους και άνευ διακρίσεων όρους, συμπεριλαμβανομένης της υλικής αποδεσμοποίησης. Ένα έργο μπορεί να προσφέρει εικονική αποδεσμοποίηση αντί για υλική αποδεσμοποίηση εάν το προϊόν εικονικής πρόσβασης κηρυχθεί ως ισοδύναμο με την υλική αποδεσμοποίηση από την εθνική ρυθμιστική αρχή. Η ενεργητική χονδρική πρόσβαση χορηγείται για τουλάχιστον επτά έτη και η χονδρική πρόσβαση στην υλική υποδομή, συμπεριλαμβανομένων των αγωγών ή των πυλώνων, δεν περιορίζεται χρονικά. Οι ίδιοι όροι πρόσβασης ισχύουν για το σύνολο του επιδοτούμενου δικτύου, συμπεριλαμβανομένων των τμημάτων του δικτύου στα οποία έχουν χρησιμοποιηθεί υφιστάμενες υποδομές. Οι υποχρεώσεις πρόσβασης επιβάλλονται ανεξάρτητα από κάθε αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, της διαχείρισης ή της λειτουργίας του επιδοτούμενου δικτύου. Στην περίπτωση ενισχύσεων για την κατασκευή αγωγών, οι αγωγοί πρέπει να είναι αρκετά μεγάλοι ώστε να εξυπηρετούν τουλάχιστον τρία δίκτυα και διαφορετικές τοπολογίες δικτύου.

8. Η τιμή χονδρικής πρόσβασης βασίζεται σε έναν από τους ακόλουθους δείκτες αναφοράς: i) στις μέσες δημοσιευμένες τιμές χονδρικής που ισχύουν σε άλλες συγκρίσιμες, πιο ανταγωνιστικές περιοχές του κράτους μέλους ή της Ένωσης· ή ii) αν δεν υπάρχουν οι εν λόγω δημοσιευμένες τιμές, στις ρυθμιζόμενες τιμές αναφοράς που έχουν ήδη καθοριστεί ή εγκριθεί από την εθνική ρυθμιστική αρχή για τις οικείες αγορές και υπηρεσίες· ή iii) αν δεν υπάρχουν οι εν λόγω δημοσιευμένες ή ρυθμιζόμενες τιμές, οι τιμές συμμορφώνονται με την κοστοστρέφεια και τη μέθοδο που επιβάλλεται βάσει του τομεακού κανονιστικού πλαισίου. Χωρίς να θίγονται οι αρμοδιότητες της εθνικής ρυθμιστικής αρχής δυνάμει του κανονιστικού πλαισίου, ζητείται η γνώμη της εθνικής ρυθμιστικής αρχής σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις πρόσβασης, μεταξύ άλλων σχετικά με τις τιμές, και σχετικά με τις διαφορές που σχετίζονται με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

9. Τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή μηχανισμό παρακολούθησης και ανάκτησης, αν το ποσό της ενίσχυσης που χορηγείται στο έργο υπερβαίνει τα 10 εκατ. EUR.»

23) παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα 52α, 52β και 52γ:

«Άρθρο 52α

Ενισχύσεις για δίκτυα κινητής τηλεφωνίας 4G και 5G

1. Οι ενισχύσεις για την ανάπτυξη δικτύων κινητής τηλεφωνίας 4G και 5G συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Επιλέξιμες δαπάνες είναι το σύνολο των δαπανών για την κατασκευή, διαχείριση και λειτουργία παθητικού δικτύου κινητής τηλεφωνίας. Το μέγιστο ποσό ενίσχυσης για ένα έργο καθορίζεται βάσει ανταγωνιστικής διαδικασίας επιλογής, όπως ορίζεται στην παράγραφο 7 στοιχείο α). Όταν πραγματοποιείται επένδυση σύμφωνα με την παράγραφο 7 στοιχείο β) χωρίς ανταγωνιστική διαδικασία επιλογής, το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, και επαληθεύεται εκ των υστέρων μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

3. Οι επενδύσεις 5G πραγματοποιούνται σε περιοχές στις οποίες δεν έχουν αναπτυχθεί δίκτυα κινητής τηλεφωνίας ή όπου είναι διαθέσιμα μόνο δίκτυα κινητής τηλεφωνίας ικανά να υποστηρίζουν υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας έως και 3G και όπου δεν υφίστανται δίκτυα κινητής τηλεφωνίας 4G και 5G ούτε έχει προγραμματιστεί κατ' αξιόπιστο τρόπο η ανάπτυξη δικτύων αυτού του είδους εντός τριών ετών από τη δημοσίευση του σχεδιαζόμενου μέτρου ενίσχυσης ή εντός του ίδιου χρονικού πλαισίου με την ανάπτυξη του επιδοτούμενου δικτύου, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δύο ετών. Τούτο επαληθεύεται με χαρτογράφηση και δημόσια διαβούλευση, σύμφωνα με την παράγραφο 4. Οι επενδύσεις 4G πραγματοποιούνται σε περιοχές στις οποίες δεν έχουν αναπτυχθεί δίκτυα κινητής τηλεφωνίας ή όπου είναι διαθέσιμα μόνο δίκτυα κινητής τηλεφωνίας ικανά να υποστηρίζουν υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας έως και 2G και όπου δεν υφίστανται δίκτυα κινητής τηλεφωνίας 3G, 4G και 5G ούτε έχει προγραμματιστεί κατ' αξιόπιστο τρόπο η ανάπτυξη δικτύων αυτού του είδους εντός τριών ετών από τη δημοσίευση του σχεδιαζόμενου μέτρου ενίσχυσης ή εντός του ίδιου χρονικού πλαισίου με την ανάπτυξη του επιδοτούμενου δικτύου, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δύο ετών. Τούτο επαληθεύεται με χαρτογράφηση και δημόσια διαβούλευση, σύμφωνα με την παράγραφο 4.

4. Η χαρτογράφηση και η δημόσια διαβούλευση που αναφέρονται στην παράγραφο 3 πληρούν όλες τις ακόλουθες απαιτήσεις:

α) η χαρτογράφηση προσδιορίζει με σαφήνεια τις γεωγραφικές περιοχές-στόχους που προβλέπεται να καλυφθούν από τη δημόσια παρέμβαση και λαμβάνει υπόψη όλα τα υφιστάμενα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας, ανάλογα με το είδος της επένδυσης. Η χαρτογράφηση πραγματοποιείται με βάση το μέγιστο εύρος 100×100 μέτρων. Η χαρτογράφηση επαληθεύεται πάντοτε μέσω δημόσιας διαβούλευσης·

β) η δημόσια διαβούλευση διενεργείται από την αρμόδια δημόσια αρχή μέσω δημοσίευσης των κύριων χαρακτηριστικών του σχεδιαζόμενου μέτρου και του καταλόγου των γεωγραφικών περιοχών-στόχων που προσδιορίζονται με τη διαδικασία χαρτογράφησης, σύμφωνα με το στοιχείο α), σε κατάλληλο δικτυακό τόπο (μεταξύ άλλων και σε εθνικό επίπεδο). Στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης καλούνται τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με το μέτρο καθώς και τεκμηριωμένες πληροφορίες, σύμφωνα με το στοιχείο α), αναφορικά με τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας τους στην περιοχή-στόχο τα οποία υφίστανται ή έχουν προγραμματιστεί με αξιόπιστο τρόπο να αναπτυχθούν εντός τριών ετών από τη δημοσίευση του σχεδιαζόμενου μέτρου ενίσχυσης. Εάν η χορηγούσα αρχή χρειαστεί μικρότερο ή μεγαλύτερο χρονικό πλαίσιο από τα τρία έτη για την ανάπτυξη της επιδοτούμενης υποδομής, το ίδιο χρονικό πλαίσιο, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο από δύο έτη, πρέπει να χρησιμοποιηθεί και προκειμένου να αξιολογηθεί κατά πόσο έχει προγραμματιστεί με αξιόπιστο τρόπο η ανάπτυξη των δικτύων που αναφέρονται στην προηγούμενη περίοδο. Η δημόσια διαβούλευση διαρκεί τουλάχιστον 30 ημέρες.

5. Η ενισχυόμενη υποδομή δεν λαμβάνεται υπόψη για την εκπλήρωση των υποχρώσεων κάλυψης των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων κινητής τηλεφωνίας οι οποίες απορρέουν από τους όρους που συνδέονται με τα δικαιώματα χρήσης του ραδιοφάσματος 4G και 5G.

6. Το υποστηριζόμενο έργο επιφέρει σημαντική βελτίωση (σταδιακή αλλαγή) σε σύγκριση με τα υφιστάμενα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας ή τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας που έχουν προγραμματιστεί κατ' αξιόπιστο τρόπο να αναπτυχθούν εντός τριών ετών από τη δημοσίευση του σχεδιαζόμενου μέτρου ενίσχυσης ή εντός του ίδιου χρονικού πλαισίου με την ανάπτυξη του επιδοτούμενου δικτύου, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δύο ετών, σύμφωνα με την παράγραφο 4. Σταδιακή αλλαγή υφίσταται εάν, ως αποτέλεσμα της επιδοτούμενης παρέμβασης, πραγματοποιείται σημαντική νέα επένδυση στο δίκτυο κινητής τηλεφωνίας και το επιδοτούμενο δίκτυο προσφέρει σημαντικές νέες δυνατότητες στην αγορά από πλευράς διαθεσιμότητας, χωρητικότητας, ταχυτήτων και ανταγωνισμού όσον αφορά τις κινητές υπηρεσίες σε σύγκριση με τα υφιστάμενα ή τα προγραμματισμένα κατ' αξιόπιστο τρόπο δίκτυα. Το έργο πρέπει να περιλαμβάνει σημαντικές επενδύσεις σε παθητική υποδομή οι οποίες υπερβαίνουν τις οριακές επενδύσεις που σχετίζονται απλώς με την αναβάθμιση των ενεργών στοιχείων του δικτύου.

7. Οι ενισχύσεις χορηγούνται όπως ορίζεται ακολούθως:

α) οι ενισχύσεις χορηγούνται σε παρόχους δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών βάσει ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων ανταγωνιστικής διαδικασίας επιλογής σύμφωνα με τις αρχές των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις και τηρουμένης της αρχής της τεχνολογικής ουδετερότητας, με την επιφύλαξη των ισχυόντων κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων, με βάση την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Για τους σκοπούς της ανταγωνιστικής

διαδικασίας επιλογής, η χορηγούσα την ενίσχυση αρχή καθορίζει εκ των προτέρων αντικειμενικά και διαφανή ποιοτικά κριτήρια χορήγησης που δεν εισάγουν διακρίσεις, τα οποία πρέπει να σταθμίζονται σε σχέση με το ζητούμενο ποσό ενίσχυσης. Η ενίσχυση χορηγείται, υπό παρόμοιες προϋποθέσεις ποιότητας, στον υποψήφιο με το χαμηλότερο ζητούμενο ποσό ενίσχυσης·

- β) όταν η ενίσχυση χορηγείται χωρίς ανταγωνιστική διαδικασία επιλογής σε δημόσια αρχή για την ανάπτυξη και διαχείριση, είτε άμεσα είτε μέσω εσωτερικής οντότητας, ενός παθητικού δικτύου κινητής τηλεφωνίας, η δημόσια αρχή ή η εσωτερική οντότητα, ανάλογα με την περίπτωση, παρέχει μόνο υπηρεσίες χονδρικής με χρήση του επιδοτούμενου δικτύου. Η δημόσια αρχή διασφαλίζει λογιστικό διαχωρισμό μεταξύ των πόρων που χρησιμοποιούνται για την εκμετάλλευση των δικτύων και των άλλων πόρων που τίθενται στη διάθεση της δημόσιας αρχής. Κάθε παραχώρηση ή άλλη ανάθεση σε τρίτο μέρος για την κατασκευή ή τη λειτουργία του δικτύου διενεργείται μέσω ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων ανταγωνιστικής διαδικασίας επιλογής σύμφωνα με τις αρχές των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις και τηρουμένης της αρχής της τεχνολογικής ουδετερότητας, με την επιφύλαξη των ισχυόντων κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων, με βάση την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

8. Η λειτουργία του επιδοτούμενου δικτύου παρέχει την ευρύτερη δυνατή ενεργητική και παθητική χονδρική πρόσβαση, σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχείο 139), με δίκαιους όρους και άνευ διακρίσεων. Η ενεργητική χονδρική πρόσβαση παρέχεται επί επτά τουλάχιστον έτη και η χονδρική πρόσβαση στην υλική υποδομή, συμπεριλαμβανομένων των αγωγών ή των πυλώνων, δεν περιορίζεται χρονικά. Οι ίδιοι όροι πρόσβασης ισχύουν για το σύνολο του επιδοτούμενου δικτύου, συμπεριλαμβανομένων των τμημάτων του εν λόγω δικτύου στα οποία έχουν χρησιμοποιηθεί υφιστάμενες υποδομές. Οι υποχρεώσεις πρόσβασης επιβάλλονται ανεξάρτητα από κάθε αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, της διαχείρισης ή της λειτουργίας του επιδοτούμενου δικτύου. Στην περίπτωση ενισχύσεων για την κατασκευή αγωγών, οι αγωγοί πρέπει να είναι αρκετά μεγάλοι, ώστε να εξυπηρετούν τουλάχιστον όλους τους υφιστάμενους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων κινητής τηλεφωνίας.

9. Η τιμή χονδρικής πρόσβασης βασίζεται σε έναν από τους ακόλουθους δείκτες αναφοράς: i) στις μέσες δημοσιευμένες τιμές χονδρικής που ισχύουν σε άλλες συγκρίσιμες, πιο ανταγωνιστικές περιοχές του κράτους μέλους ή της Ένωσης· ή ii) αν δεν υπάρχουν οι εν λόγω δημοσιευμένες τιμές, στις ρυθμιζόμενες τιμές αναφοράς που έχουν ήδη καθοριστεί ή εγκριθεί από την εθνική ρυθμιστική αρχή για τις οικείες αγορές και υπηρεσίες· ή iii) αν δεν υπάρχουν οι εν λόγω δημοσιευμένες ή ρυθμιζόμενες τιμές, οι τιμές συμμορφώνονται με την κοστοστρέφεια και τη μέθοδο που επιβάλλεται βάσει του τομεακού κανονιστικού πλαισίου. Χωρίς να θίγονται οι αρμοδιότητες της εθνικής ρυθμιστικής αρχής δυνάμει του κανονιστικού πλαισίου, ζητείται η γνώμη της εθνικής ρυθμιστικής αρχής σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις πρόσβασης, μεταξύ άλλων σχετικά με τις τιμές, καθώς και σχετικά με τις διαφορές που σχετίζονται με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

10. Τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή μηχανισμό παρακολούθησης και ανάκτησης, αν το ποσό της ενίσχυσης που χορηγείται στο έργο υπερβαίνει τα 10 εκατ. EUR.

11. Η χρήση του δημοσίως χρηματοδοτούμενου δικτύου 4G ή 5G για την παροχή σταθερών υπηρεσιών ασύρματης πρόσβασης επιτρέπεται μόνο σύμφωνα με τα ακόλουθα:

α) σε περιοχές όπου δεν υπάρχει δίκτυο ικανό να παρέχει με αξιόπιστο τρόπο ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 30 Mbps ούτε έχει προγραμματιστεί κατ' αξιόπιστο τρόπο η ανάπτυξη δικτύου αυτού του είδους εντός τριών ετών από τη δημοσίευση του σχεδιαζόμενου μέτρου ενίσχυσης ή εντός του ίδιου χρονικού πλαισίου με την ανάπτυξη του επιδοτούμενου δικτύου, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δύο ετών, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: i) η διαδικασία χαρτογράφησης και δημόσιας διαβούλευσης λαμβάνει επίσης υπόψη τα σταθερά ευρωζωνικά δίκτυα που υπάρχουν ή έχουν με αξιόπιστο τρόπο προγραμματιστεί να αναπτυχθούν σύμφωνα με το άρθρο 52 παράγραφος 4)· ii) η υποστηριζόμενη σταθερή λύση ασύρματης πρόσβασης 4G ή 5G είναι ικανή να παρέχει με αξιόπιστο τρόπο ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 30 Mbps και τουλάχιστον διπλασιασμό της ταχύτητας καταφόρτωσης και αναφόρτωσης σε σύγκριση με τα σταθερά δίκτυα που υπάρχουν ή έχουν προγραμματιστεί με αξιόπιστο τρόπο να αναπτυχθούν στις εν λόγω περιοχές·

β) σε περιοχές όπου δεν υπάρχει δίκτυο ικανό να παρέχει με αξιόπιστο τρόπο ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 100 Mbps ούτε έχει προγραμματιστεί κατ' αξιόπιστο τρόπο η ανάπτυξη δικτύου αυτού του είδους εντός τριών ετών από τη δημοσίευση του σχεδιαζόμενου μέτρου ενίσχυσης ή εντός του ίδιου χρονικού πλαισίου με την ανάπτυξη του επιδοτούμενου δικτύου, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δύο ετών, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: i) η διαδικασία χαρτογράφησης και δημόσιας διαβούλευσης λαμβάνει επίσης υπόψη τα σταθερά ευρωζωνικά δίκτυα που υπάρχουν ή έχουν με αξιόπιστο τρόπο προγραμματιστεί να αναπτυχθούν σύμφωνα με το άρθρο 52 παράγραφος 4)· ii) η υποστηριζόμενη σταθερή λύση ασύρματης πρόσβασης 4G ή 5G είναι ικανή να παρέχει με αξιόπιστο τρόπο ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 300 Mbps και ταχύτητες αναφόρτωσης τουλάχιστον 100 Mbps και τουλάχιστον διπλασιασμό της ταχύτητας καταφόρτωσης σε σύγκριση με τα σταθερά δίκτυα που υπάρχουν ή έχουν προγραμματιστεί με αξιόπιστο τρόπο να αναπτυχθούν στις εν λόγω περιοχές.

Άρθρο 52β

Ενισχύσεις για έργα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των διευρωπαϊκών υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας

1. Οι ενισχύσεις για έργα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των διευρωπαϊκών υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας που χρηματοδοτούνται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1153 ή έργων που έχουν λάβει σήμα ποιότητας “Σφραγίδα Αριστείας” σύμφωνα με τον ίδιο κανονισμό συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Τα έργα πληρούν τις σωρευτικές γενικές προϋποθέσεις συμβατότητας που προβλέπονται στην παράγραφο 3. Επιπλέον, εμπίπτουν σε μία από τις κατηγορίες επιλέξιμων έργων που ορίζονται στην παράγραφο 4 και πληρούν όλες τις ειδικές προϋποθέσεις συμβατότητας για τη σχετική κατηγορία που ορίζεται στην εν λόγω παράγραφο. Μόνο τα έργα που αφορούν αποκλειστικά τα στοιχεία και τις οντότητες που ορίζονται σε κάθε σχετική κατηγορία της παραγράφου 4 εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της απαλλαγής που προβλέπεται στην παράγραφο 1.

3. Οι γενικές σωρευτικές προϋποθέσεις συμβατότητας είναι οι ακόλουθες:

- a) η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου πρέπει να ανέρχεται σε τουλάχιστον 25 % των επιλέξιμων δαπανών, μέσω ιδίων πόρων ή μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης που δεν περιέχει στοιχεία δημόσιας χρηματοδοτικής στήριξης. Όταν η συμμετοχή του δικαιούχου κατά 25 % παρέχεται με εξωτερική χρηματοδότηση μέσω επενδυτικής πλατφόρμας που συνδυάζει διαφορετικές πηγές χρηματοδότησης, η προϋπόθεση ότι η εξωτερική χρηματοδότηση δεν πρέπει να περιέχει στοιχεία δημόσιας χρηματοδοτικής στήριξης που προβλέπεται στην προηγούμενη περίοδο αντικαθίσταται από την απαίτηση παρουσίας στην πλατφόρμα τουλάχιστον 30 % ιδιωτικών επενδύσεων·
- β) μόνον οι δαπάνες που είναι επιλέξιμες επενδυτικές δαπάνες βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1153 για την ανάπτυξη της υποδομής είναι επιλέξιμες για ενίσχυση·
- γ) το έργο πρέπει να επιλέγεται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1153 με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:
  - i) από ανεξάρτητο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό που διορίζεται από την Επιτροπή με βάση από κοινού συμφωνηθείσες κατευθυντήριες γραμμές για τις επενδύσεις·
  - ii) από την Επιτροπή μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών βάσει σαφών και διαφανών κριτηρίων που δεν εισάγουν διακρίσεις·
  - iii) από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες που διορίζονται από την Επιτροπή·
- δ) το έργο πρέπει να παρέχει ικανότητες συνδεσιμότητας πέραν των απαιτήσεων που σχετίζονται με οποιοδήποτε υφιστάμενες νομικές υποχρεώσεις, όπως εκείνες που συνδέονται με δικαίωμα χρήσης ραδιοφάσματος·
- ε) το έργο πρέπει να εξασφαλίζει την ανοικτή χονδρική πρόσβαση τρίτων μερών, συμπεριλαμβανομένης της αποδεσμοποίησης, με δίκαιους, εύλογους και άνευ διακρίσεων όρους, σύμφωνα με το άρθρο 52 παράγραφοι 7 και 8 ή το άρθρο 52α παράγραφοι 8 και 9, κατά περίπτωση.

4. Οι κατηγορίες επιλέξιμων έργων και οι σχετικές ισχύουσες ειδικές σωρευτικές προϋποθέσεις συμβατότητας είναι οι ακόλουθες:

- a) επενδύσεις για την ανάπτυξη διασυνοριακού τμήματος διαδρόμου 5G κατά μήκος διαδρόμου μεταφοράς που προσδιορίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 (διάδρομοι ΔΕΔ-Μ), οι οποίες πληρούν τις ακόλουθες ειδικές σωρευτικές προϋποθέσεις:
  - i) το έργο αποτελείται από ένα διασυνοριακό τμήμα διαδρόμου 5G, που διασχίζει τα σύνορα μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών ή διασχίζει τα σύνορα τουλάχιστον ενός κράτους μέλους και τουλάχιστον μιας χώρας του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου·
  - ii) το σύνολο των διασυνοριακών τμημάτων των διαδρόμων 5G που βρίσκονται σε ένα κράτος μέλος δεν αντιπροσωπεύουν πάνω από το 15 % του συνολικού μήκους των διαδρόμων 5G κατά μήκος του κεντρικού διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών στο εν λόγω κράτος μέλος οι οποίοι δεν καλύπτονται από καμία υφιστάμενη νομική υποχρέωση, όπως εκείνες που συνδέονται με δικαίωμα χρήσης ραδιοφάσματος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αν ένα κράτος μέλος στηρίζει την ανάπτυξη διασυνοριακών διαδρόμων 5G κατά μήκος του εκτεταμένου διευρωπαϊκού δικτύου του μεταφορών, το σύνολο των διασυνοριακών τμημάτων των διαδρόμων 5G που βρίσκονται στο εν λόγω κράτος μέλος δεν αντιπροσωπεύουν πάνω από το 15 % του συνολικού μήκους των διαδρόμων 5G κατά μήκος του εκτεταμένου διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών στο εν λόγω κράτος μέλος οι οποίοι δεν καλύπτονται από καμία υφιστάμενη νομική υποχρέωση, όπως εκείνες που συνδέονται με δικαίωμα χρήσης ραδιοφάσματος·

- iii) το έργο εξασφαλίζει σημαντική νέα επένδυση στο δίκτυο κινητής τηλεφωνίας 5G η οποία είναι κατάλληλη για υπηρεσίες συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας που υπερβαίνουν τις οριακές επενδύσεις που σχετίζονται απλώς με την αναβάθμιση των ενεργών στοιχείων του δικτύου·
- iv) το έργο στηρίζει την ανάπτυξη νέων παθητικών υποδομών μόνον εφόσον δεν είναι δυνατή η επαναχρησιμοποίηση υφιστάμενων παθητικών υποδομών·
- β) επενδύσεις για την ανάπτυξη διασυνοριακού τμήματος πανευρωπαϊκού δικτύου κορμού σε terabit που υποστηρίζει τους στόχους της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων, μέσω της διασύνδεσης ορισμένων υπολογιστικών εγκαταστάσεων, εγκαταστάσεων υπερυπολογιστών και υποδομών δεδομένων που πληρούν τις ακόλουθες ειδικές σωρευτικές προϋποθέσεις:
- i) το έργο αναπτύσσει ή αποκτά στοιχεία συνδεσιμότητας, για παράδειγμα, αναπαλλοτρίωτα δικαιώματα χρήσης, σκοτεινές οπτικές ίνες ή εξοπλισμό, για την κατασκευή διασυνοριακού τμήματος πανευρωπαϊκού δικτύου κορμού που υποστηρίζει τη διασύνδεση με διατεματική συνδεσιμότητα χωρίς περιορισμούς και με ελάχιστη ταχύτητα 1 Tbps, τουλάχιστον δύο υπολογιστικών εγκαταστάσεων, εγκαταστάσεων υπερυπολογιστικής ή υποδομών δεδομένων, οι οποίες: 1) αποτελούν οντότητες υποδοχής της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων που συστάθηκε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1488 του Συμβουλίου *, ή είναι ερευνητικές υποδομές και άλλες υποδομές υπολογιστικής και δεδομένων που υποστηρίζουν τις εμβληματικές πρωτοβουλίες και τις αποστολές στον τομέα της έρευνας που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ** και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 723/2009 του Συμβουλίου και συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων· και 2) βρίσκονται τουλάχιστον σε δύο κράτη μέλη ή τουλάχιστον σε ένα κράτος μέλος και τουλάχιστον σε ένα μέλος του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας·
- ii) το έργο εξασφαλίζει σημαντική νέα επένδυση στο δίκτυο κορμού η οποία υπερβαίνει τις οριακές επενδύσεις, όπως οι επενδύσεις που σχετίζονται απλώς με αναβαθμίσεις ή αδειοδότηση λογισμικού·
- iii) η απόκτηση στοιχείων συνδεσιμότητας πραγματοποιείται μέσω δημόσιων συμβάσεων·
- iv) το έργο στηρίζει την ανάπτυξη νέων παθητικών υποδομών μόνον εφόσον δεν είναι δυνατή η επαναχρησιμοποίηση υφιστάμενων παθητικών υποδομών·
- γ) επενδύσεις για την ανάπτυξη διασυνοριακού τμήματος δικτύου κορμού για τη διασύνδεση υποδομών υπολογιστικού νέφους ορισμένων κοινωνικοοικονομικών κινητήριων μοχλών, οι οποίες πληρούν τις ακόλουθες ειδικές σωρευτικές προϋποθέσεις:
- i) το έργο διασυνδέει τις υποδομές υπολογιστικού νέφους κοινωνικοοικονομικών κινητήριων μοχλών που είναι δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες ή ιδιωτικές οντότητες επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού συμφέροντος ή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος κατά την έννοια του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης·
- ii) το έργο συνίσταται στο διασυνοριακό τμήμα της ανάπτυξης νέων διασυνοριακών δικτύων κορμού ή στη σημαντική αναβάθμιση υφιστάμενων δικτύων, το οποίο 1) διασχίζει τα σύνορα μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών, ή 2) διασχίζει τα σύνορα μεταξύ τουλάχιστον ενός κράτους μέλους και τουλάχιστον μιας χώρας του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου·
- iii) το έργο καλύπτει τουλάχιστον δύο επιλέξιμους κοινωνικοοικονομικούς κινητήριους μοχλούς βάσει του σημείου i), καθένας εκ των οποίων δραστηριοποιείται σε διαφορετικό κράτος μέλος ή σε ένα κράτος μέλος και μία χώρα του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου·
- iv) το έργο εξασφαλίζει σημαντική νέα επένδυση στο δίκτυο κορμού η οποία υπερβαίνει τις οριακές επενδύσεις, όπως οι επενδύσεις που σχετίζονται απλώς με αναβαθμίσεις ή αδειοδότηση λογισμικού. Το έργο είναι σε θέση να παρέχει με αξιόπιστο τρόπο συμμετρικές ταχύτητες καταφόρτωσης και αναφόρτωσης τουλάχιστον πολλαπλάσιες των 10 Gbps·
- v) το έργο στηρίζει την ανάπτυξη νέων παθητικών υποδομών μόνον εφόσον δεν είναι δυνατή η επαναχρησιμοποίηση υφιστάμενων παθητικών υποδομών·
- δ) επενδύσεις στην ανάπτυξη υποβρύχιου καλωδιακού δικτύου που πληρούν τις ακόλουθες ειδικές σωρευτικές προϋποθέσεις:
- i) το έργο αποτελείται από ένα διασυνοριακό τμήμα υποβρύχιου καλωδιακού δικτύου το οποίο 1) διασχίζει τα σύνορα μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών, ή 2) διασχίζει τα σύνορα τουλάχιστον ενός κράτους μέλους και τουλάχιστον μιας χώρας του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου. Εναλλακτικά, η οντότητα που λαμβάνει την ενίσχυση εξασφαλίζει μόνο την παροχή υπηρεσιών χονδρικής και η στηριζόμενη υποδομή βελτιώνει τη συνδεσιμότητα των ευρωπαϊκών εξόχων απόκεντρων περιοχών, υπερπόντιων εδαφών ή νησιωτικών περιοχών, ακόμη και εντός ενός και μόνο κράτους μέλους·
- ii) το έργο δεν πρέπει να αφορά διαδρομές που εξυπηρετούνται ήδη από τουλάχιστον δύο υφιστάμενες ή κατ' αξιόπιστο τρόπο προγραμματισμένες υποδομές κορμού·

- iii) το έργο εξασφαλίζει σημαντική νέα επένδυση στο υποβρύχιο καλωδιακό δίκτυο, μέσω της εγκατάστασης ενός νέου υποβρύχιου καλωδίου ή της σύνδεσης με υφιστάμενο υποβρύχιο καλώδιο, της αντιμετώπισης των προβλημάτων πλεονασμού και της υπέρβασης των οριακών επενδύσεων. Το έργο είναι σε θέση να παρέχει με αξιόπιστο τρόπο συμμετρικές ταχύτητες καταφόρτωσης και αναφόρτωσης τουλάχιστον ενός 1 Gbps·
- iv) το έργο στηρίζει την ανάπτυξη νέων παθητικών υποδομών μόνον εφόσον δεν είναι δυνατή η επαναχρησιμοποίηση υφιστάμενων παθητικών υποδομών.

Άρθρο 52γ

Κουπόνια συνδεσιμότητας

1. Οι ενισχύσεις υπό μορφή καθεστώτος κουπονιών συνδεσιμότητας για καταναλωτές με σκοπό τη διευκόλυνση της τηλεργασίας, της διαδικτυακής εκπαίδευσης, των υπηρεσιών κατάρτισης, ή για MME συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Η διάρκεια του καθεστώτος κουπονιών δεν υπερβαίνει τους 24 μήνες.
3. Οι ακόλουθες κατηγορίες καθεστώτων κουπονιών είναι επιλέξιμες:
  - a) καθεστώτα κουπονιών διαθέσιμα σε καταναλωτές για απόκτηση συνδρομής σε νέα υπηρεσία ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο ή για αναβάθμιση υφιστάμενης συνδρομής σε υπηρεσία που παρέχει ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 30 Mbps, υπό την προϋπόθεση ότι στο πλαίσιο του καθεστώτος κουπονιών είναι επιλέξιμοι όλοι οι πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που είναι σε θέση να παρέχουν με αξιόπιστο τρόπο ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 30 Mbps, ενώ δεν χορηγούνται κουπόνια για αλλαγή παρόχων υπηρεσιών που παρέχουν τις ίδιες ταχύτητες ή για αναβαθμίσεις υφιστάμενης συνδρομής ταχύτητας καταφόρτωσης τουλάχιστον 30 Mbps·
  - β) καθεστώτα κουπονιών διαθέσιμα σε MME για απόκτηση συνδρομής σε νέα υπηρεσία ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο ή για αναβάθμιση υφιστάμενης συνδρομής σε υπηρεσία που παρέχει ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 100 Mbps, υπό την προϋπόθεση ότι στο πλαίσιο του καθεστώτος είναι επιλέξιμοι όλοι οι πάροχοι υπηρεσιών που είναι σε θέση να παρέχουν με αξιόπιστο τρόπο ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 100 Mbps, ενώ δεν χορηγούνται κουπόνια για αλλαγή παρόχων υπηρεσιών που παρέχουν τις ίδιες ταχύτητες ή για αναβαθμίσεις υφιστάμενης συνδρομής ταχύτητας καταφόρτωσης τουλάχιστον 100 Mbps.
4. Τα κουπόνια καλύπτουν έως και το 50 % του συνολικού κόστους εγκατάστασης και του μηνιαίου τέλους συνδρομής σε υπηρεσία ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο με τις ταχύτητες που ορίζονται στην παράγραφο 3, είτε αυτοτελώς είτε ως μέρος δέσμης υπηρεσιών, στις οποίες περιλαμβάνεται τουλάχιστον ο απαραίτητος τερματικός εξοπλισμός (διαποδιαμορφωτής/δρομολογητής) για πρόσβαση στο διαδίκτυο με την ταχύτητα που ορίζεται στην παράγραφο 3. Το κουπόνι πληρώνεται από τις δημόσιες αρχές απευθείας στους τελικούς χρήστες ή απευθείας στον πάροχο υπηρεσιών που έχουν επιλέξει οι τελικοί χρήστες, περίπτωση κατά την οποία το ποσό του κουπονιού αφαιρείται από το τιμολόγιο των τελικών χρηστών.
5. Τα κουπόνια διατίθενται σε καταναλωτές ή MME μόνο σε περιοχές στις οποίες υπάρχει τουλάχιστον ένα υφιστάμενο δίκτυο το οποίο είναι σε θέση να παρέχει με αξιόπιστο τρόπο τις ταχύτητες που ορίζονται στην παράγραφο 3, γεγονός που επαληθεύεται με χαρτογράφηση και δημόσια διαβούλευση. Στο πλαίσιο της διαδικασίας χαρτογράφησης και της δημόσιας διαβούλευσης προσδιορίζονται οι γεωγραφικές περιοχές-στόχοι που καλύπτονται από ένα τουλάχιστον δίκτυο που είναι σε θέση να παρέχει με αξιόπιστο τρόπο την ταχύτητα που καθορίζεται στην παράγραφο 3 για τη διάρκεια του καθεστώτος κουπονιών, οι υφιστάμενοι επιλέξιμοι πάροχοι υπηρεσιών στην περιοχή και συλλέγονται πληροφορίες για τον υπολογισμό του μεριδίου αγοράς τους. Η χαρτογράφηση πραγματοποιείται i) για ενσύρματα σταθερά δίκτυα, σε επίπεδο διεύθυνσης βάσει των εξυπηρετούμενων εγκαταστάσεων και ii) για σταθερά ασύρματα δίκτυα πρόσβασης ή δίκτυα κινητής τηλεφωνίας, σε επίπεδο διεύθυνσης βάσει των εξυπηρετούμενων εγκαταστάσεων ή με βάση το μέγιστο εύρος 100x100 μέτρων. Η χαρτογράφηση επαληθεύεται πάντοτε μέσω δημόσιας διαβούλευσης. Η δημόσια διαβούλευση διενεργείται από την αρμόδια δημόσια αρχή μέσω δημοσίευσης των κύριων χαρακτηριστικών του σχεδιαζόμενου μέτρου και του καταλόγου των γεωγραφικών περιοχών-στόχων που προσδιορίζονται με τη διαδικασία χαρτογράφησης σε κατάλληλο δικτυακό τόπο, μεταξύ άλλων και σε εθνικό επίπεδο. Στη δημόσια διαβούλευση καλούνται τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με το σχέδιο μέτρου καθώς και τεκμηριωμένες πληροφορίες σχετικά με τα υφιστάμενα δίκτυα τους που είναι σε θέση να παρέχουν με αξιόπιστο τρόπο την ταχύτητα που ορίζεται στην παράγραφο 3. Η δημόσια διαβούλευση διαρκεί τουλάχιστον 30 ημέρες.
6. Το καθεστώς κουπονιών συνάδει με την αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας, υπό την έννοια ότι τα κουπόνια μπορούν να χρησιμοποιηθούν για συνδρομές σε υπηρεσίες οποιωνδήποτε φορέων εκμετάλλευσης είναι σε θέση να παρέχουν με αξιόπιστο τρόπο τις ταχύτητες που ορίζονται στην παράγραφο 3 σε υφιστάμενο ευρυζωνικό δίκτυο, ανεξάρτητα από τις χρησιμοποιούμενες τεχνολογίες. Για να διευκολυνθεί η επιλογή εκ μέρους των καταναλωτών ή MME, ο κατάλογος των επιλέξιμων παρόχων υπηρεσιών για καθεμία από τις γεωγραφικές περιοχές-στόχους δημοσιεύεται στο διαδίκτυο και κάθε ενδιαφερόμενος πάροχος υπηρεσιών έχει τη δυνατότητα να υποβάλει αίτηση συμπερίληψης σε αυτόν βάσει ανοικτών και διαφανών κριτηρίων που δεν εισάγουν διακρίσεις.

7. Για να είναι επιλέξιμος ο πάροχος της υπηρεσίας ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες είναι κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση και έχει μερίδιο αγοράς λιανικής άνω του 25 %, πρέπει να παρέχει στην αντίστοιχη αγορά χονδρικής πρόσβασης σε οποιονδήποτε πάροχο υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών τουλάχιστον ένα προϊόν χονδρικής πρόσβασης ικανό να εξασφαλίζει ότι ο αιτών πρόσβαση θα είναι σε θέση να παρέχει με αξιόπιστο τρόπο υπηρεσία λιανικής στην ταχύτητα που ορίζεται στην παράγραφο 3, υπό ανοικτούς, διαφανείς και χωρίς διακρίσεις όρους. Η τιμή χονδρικής πρόσβασης καθορίζεται με βάση έναν από τους ακόλουθους δείκτες αναφοράς: i) τις μέσες δημοσιευμένες τιμές χονδρικής που ισχύουν σε άλλες συγκρίσιμες, πιο ανταγωνιστικές περιοχές του κράτους μέλους ή της Ένωσης· ή ii) αν δεν υπάρχουν οι εν λόγω δημοσιευμένες τιμές, τις ρυθμιζόμενες τιμές αναφοράς που έχουν ήδη καθοριστεί ή εγκριθεί από την εθνική ρυθμιστική αρχή για τις οικείες αγορές και υπηρεσίες· ή iii) αν δεν υπάρχουν οι εν λόγω δημοσιευμένες ή ρυθμιζόμενες τιμές, οι τιμές συμμορφώνονται με την κοστοστρέφεια και τη μέθοδο που επιβάλλεται βάσει του τομειακού κανονιστικού πλαισίου. Χωρίς να θίγονται οι αρμοδιότητες της εθνικής ρυθμιστικής αρχής δύναμει του κανονιστικού πλαισίου, ζητείται η γνώμη της εθνικής ρυθμιστικής αρχής σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις πρόσβασης, μεταξύ άλλων σχετικά με τις τιμές, και σχετικά με τις διαφορές που σχετίζονται με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

* Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1488 του Συμβουλίου, της 28ης Σεπτεμβρίου 2018, σχετικά με τη σύσταση της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (ΕΕ L 252 της 8.10.2018, σ. 1).

** Κανονισμός (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαisiού έρευνας και καινοτομίας “Ορίζων Ευρώπη”, τον καθορισμό των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του, και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 (ΕΕ L 170 της 12.5.2021, σ. 1).»

24) μετά το άρθρο 56γ, παρεμβάλλεται το ακόλουθο τμήμα 16:

«ΤΜΗΜΑ 16

Ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε χρηματοδοτικά προϊόντα τα οποία στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU

Άρθρο 56δ

Πεδίο εφαρμογής και κοινές προϋποθέσεις

1. Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται σε ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε χρηματοδοτικά προϊόντα τα οποία στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU και παρέχουν ενίσχυση στους εταίρους υλοποίησης, τους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς ή τους τελικούς δικαιούχους.

2. Οι ενισχύσεις συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του κεφαλαίου I, του παρόντος άρθρου και είτε του άρθρου 56ε είτε του άρθρου 56στ.

3. Οι ενισχύσεις συμμορφώνονται με όλες τις ισχύουσες προϋποθέσεις που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/523 και με τις επενδυτικές κατευθυντήριες γραμμές για το ταμείο InvestEU που καθορίζονται στο παράρτημα του κατ'εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2021/1078 της Επιτροπής*.

4. Τα μέγιστα όρια που καθορίζονται στα άρθρα 56ε και 56στ ισχύουν για τη συνολική εκκρεμή χρηματοδότηση, στον βαθμό που η εν λόγω χρηματοδότηση, η οποία παρέχεται από οποιοδήποτε χρηματοδοτικό προϊόν που στηρίζεται από το Ταμείο InvestEU, περιλαμβάνει ενίσχυση. Τα μέγιστα όρια εφαρμόζονται:

α) ανά έργο, στην περίπτωση των ενισχύσεων που καλύπτονται από το άρθρο 56ε παράγραφοι 2 και 4, το άρθρο 56ε παράγραφος 5 στοιχείο α) σημείο i), το άρθρο 56ε παράγραφοι 6 και 7, το άρθρο 56ε παράγραφος 8 στοιχεία α) και β) και το άρθρο 56ε παράγραφος 9·

β) ανά τελικό δικαιούχο, στην περίπτωση των ενισχύσεων που καλύπτονται από το άρθρο 56ε παράγραφος 5 στοιχείο α) σημεία ii) και iii), το άρθρο 56ε παράγραφος 8 στοιχείο δ), το άρθρο 56ε παράγραφος 10 και το άρθρο 56στ.

5. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις υπό μορφή αναχρηματοδότησης ή εγγυήσεων για υφιστάμενα χαρτοφυλάκια ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών.

Άρθρο 56ε

Προϋποθέσεις που ισχύουν για τις ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε χρηματοδοτικά προϊόντα τα οποία στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU

1. Οι ενισχύσεις προς τον τελικό δικαιούχο από χρηματοδοτικό προϊόν που στηρίζεται από το Ταμείο InvestEU:

α) συμμορφώνονται με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται σε μία από τις παραγράφους 2 έως 9· και

β) σε περίπτωση που η χρηματοδότηση παρέχεται υπό μορφή δανείου στον τελικό δικαιούχο, έχουν επιτόκιο που αντιστοιχεί τουλάχιστον στο βασικό επιτόκιο του επιτοκίου αναφοράς που ισχύει τη χρονική στιγμή της χορήγησης του δανείου.

2. Ενισχύσεις για έργα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των διευρωπαϊκών υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας που χρηματοδοτούνται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1153 ή που έχουν λάβει σήμα ποιότητας “Σφραγίδα Αριστείας” δυνάμει του ίδιου κανονισμού χορηγούνται μόνο σε έργα που πληρούν όλες τις γενικές και ειδικές προϋποθέσεις συμβατότητας που προβλέπονται στο άρθρο 52β. Το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε κάθε τελικό δικαιούχο ανά έργο στο πλαίσιο της στήριξης από το Ταμείο InvestEU δεν υπερβαίνει τα 150 εκατ. EUR.
3. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις σε σταθερά ευρυζωνικά δίκτυα με σκοπό τη σύνδεση ορισμένων μόνο επιλέξιμων κοινωνικοοικονομικών κινητήριων μοχλών πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνο σε έργα που πληρούν όλες τις προϋποθέσεις συμβατότητας που προβλέπονται στο άρθρο 52, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στα στοιχεία γ) και δ) της παρούσας παραγράφου·
- β) το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε κάθε τελικό δικαιούχο ανά έργο στο πλαίσιο της στήριξης από το Ταμείο InvestEU δεν υπερβαίνει τα 150 εκατ. EUR·
- γ) το έργο συνδέει μόνο τους κοινωνικοοικονομικούς κινητήριους μοχλούς που είναι δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες ή ιδιωτικές οντότητες επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού συμφέροντος ή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος κατά την έννοια του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης. Εξαιρούνται έργα που περιλαμβάνουν στοιχεία ή οντότητες διαφορετικά από εκείνα που προσδιορίζονται στο παρόν στοιχείο·
- δ) κατά παρέκκλιση από το άρθρο 52 παράγραφος 4, η προσδιορισθείσα ανεπάρκεια της αγοράς πρέπει να επαληθεύεται είτε με τη διαθέσιμη κατάλληλη χαρτογράφηση ή, όταν δεν είναι διαθέσιμη τέτοια χαρτογράφηση, μέσω δημόσιας διαβούλευσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα κατωτέρω:
- i) η χαρτογράφηση μπορεί να θεωρηθεί κατάλληλη εφόσον δεν είναι παλαιότερη των 18 μηνών και περιλαμβάνει όλα τα δίκτυα που είναι ικανά να παρέχουν με αξιόπιστο τρόπο ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 100 Mbps αλλά κάτω των 300 Mbps (κατώτατες ταχύτητες), τα οποία εξυπηρετούν τις εγκαταστάσεις επιλέξιμου κοινωνικοοικονομικού κινητήριου μοχλού που προσδιορίζεται στο στοιχείο γ). Η εν λόγω χαρτογράφηση πρέπει να διενεργείται από την αρμόδια δημόσια αρχή, πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλα τα υφιστάμενα δίκτυα που είναι ικανά να παρέχουν με αξιόπιστο τρόπο τις κατώτατες ταχύτητες ή τα οποία έχουν προγραμματιστεί με αξιόπιστο τρόπο να αναπτυχθούν εντός των επόμενων τριών ετών ή εντός του ίδιου χρονικού πλαισίου με την προγραμματισμένη στηριζόμενη παρέμβαση, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δύο ετών, και πρέπει να διενεργείται i) για αμιγώς σταθερά δίκτυα, σε επίπεδο διεύθυνσης βάσει των εξυπηρετούμενων εγκαταστάσεων· και ii) για σταθερά ασύρματα δίκτυα πρόσβασης, σε επίπεδο διεύθυνσης βάσει των εξυπηρετούμενων εγκαταστάσεων ή με βάση το μέγιστο εύρος 100x100 μέτρων·
- ii) η δημόσια διαβούλευση πρέπει να διενεργείται από την αρμόδια δημόσια αρχή μέσω δημοσίευσης σε κατάλληλο δικτυακό τόπο διά της οποίας καλούνται τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με το σχέδιο μέτρου καθώς και τεκμηριωμένες πληροφορίες σχετικά με τα υφιστάμενα δίκτυα που είναι ικανά να παρέχουν με αξιόπιστο τρόπο ταχύτητες καταφόρτωσης τουλάχιστον 100 Mbps αλλά κάτω των 300 Mbps (κατώτατες ταχύτητες) ή που έχουν προγραμματιστεί με αξιόπιστο τρόπο να αναπτυχθούν εντός των επόμενων τριών ετών ή εντός του ίδιου χρονικού πλαισίου με την προγραμματισμένη στηριζόμενη παρέμβαση, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δύο ετών, τα οποία εξυπηρετούν τις εγκαταστάσεις επιλέξιμου κοινωνικοοικονομικού κινητήριου μοχλού που αναφέρεται στο στοιχείο γ), με βάση πληροφορίες: i) για αμιγώς σταθερά δίκτυα, σε επίπεδο διεύθυνσης βάσει των εξυπηρετούμενων εγκαταστάσεων· και ii) για σταθερά ασύρματα δίκτυα πρόσβασης, σε επίπεδο διεύθυνσης βάσει των εξυπηρετούμενων εγκαταστάσεων ή με βάση το μέγιστο εύρος 100x100 μέτρων. Η δημόσια διαβούλευση διαρκεί τουλάχιστον 30 ημέρες.
4. Οι ενισχύσεις για παραγωγή ενέργειας και ενεργειακές υποδομές πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) ενισχύσεις χορηγούνται μόνο για επενδύσεις σε ενεργειακές υποδομές στους τομείς του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας που δεν εξαιρούνται από την υποχρέωση παροχής πρόσβασης σε τρίτους, την τιμολογιακή ρύθμιση και την αποδεδμοποίηση βάσει της νομοθεσίας για την εσωτερική αγορά ενέργειας για τις ακόλουθες κατηγορίες έργων:
- i) όσον αφορά την υποδομές φυσικού αερίου, τα έργα που περιλαμβάνονται στον ισχύοντα ενωσιακό κατάλογο έργων κοινού ενδιαφέροντος στο παράρτημα VII του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου **.
- ii) όσον αφορά τις υποδομές ηλεκτρικής ενέργειας:
- (1) έξυπνα δίκτυα, συμπεριλαμβανομένων επενδύσεων στην ανάπτυξη, τη μετάβαση σε έξυπνες λύσεις και τον εκσυγχρονισμό των υποδομών μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας·
- (2) άλλα έργα:
- που πληρούν οποιοδήποτε από τα κριτήρια του άρθρου 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013· ή
- τα οποία περιλαμβάνονται στον ισχύοντα ενωσιακό κατάλογο έργων κοινού ενδιαφέροντος στο παράρτημα VII του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013·

- (3) άλλα έργα, εξαιρουμένης της αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, σε ενισχυόμενες περιοχές·
- iii) έργα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που βασίζονται σε νέες και καινοτόμες τεχνολογίες, ανεξάρτητα από το επίπεδο τάσης της σύνδεσης με το δίκτυο·
- β) οι επενδυτικές ενισχύσεις για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας πληρούν τις ακόλουθες απαιτήσεις:
- i) οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνο για νέες εγκαταστάσεις οι οποίες επιλέγονται με ανταγωνιστικό, διαφανή και αντικειμενικό τρόπο και άνευ διακρίσεων·
- ii) οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται σε νέες εγκαταστάσεις και σε συνδυασμό με εξοπλισμό αποθήκευσης ή ηλεκτρολυτικές κυψέλες υδρογόνου υπό την προϋπόθεση ότι τόσο ο εξοπλισμός αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας ή υδρογόνου όσο και οι ηλεκτρολυτικές κυψέλες υδρογόνου χρησιμοποιούν μόνο την ενέργεια που παράγεται από εγκατάσταση/-εις ανανεώσιμης ενέργειας·
- iii) δεν χορηγούνται ενισχύσεις για υδροηλεκτρικές εγκαταστάσεις οι οποίες δεν συμμορφώνονται με τους όρους που προβλέπονται στην οδηγία 2000/60/EK·
- iv) στην περίπτωση των εγκαταστάσεων οι οποίες παράγουν βιοκαύσιμα, ενισχύσεις χορηγούνται μόνο για εγκαταστάσεις που παράγουν βιώσιμα βιοκαύσιμα που δεν είναι βιοκαύσιμα βασιζόμενα σε εδάφιμα φυτά.
- γ) Το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε κάθε τελικό δικαιούχο ανά έργο το οποίο αναφέρεται στο στοιχείο α) στο πλαίσιο της στήριξης από το Ταμείο InvestEU δεν υπερβαίνει τα 150 εκατ. EUR. Το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε κάθε τελικό δικαιούχο ανά έργο το οποίο αναφέρεται στο στοιχείο β) στο πλαίσιο της στήριξης από το Ταμείο InvestEU δεν υπερβαίνει τα 75 εκατ. EUR.
5. Οι ενισχύσεις για υποδομές και δραστηριότητες στους τομείς της κοινωνικής, πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε κάθε τελικό δικαιούχο στο πλαίσιο της στήριξης από το Ταμείο InvestEU δεν υπερβαίνει τα:
- i) 100 εκατ. EUR ανά έργο για επενδύσεις σε υποδομή που χρησιμοποιείται για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και για εκπαίδευση· 150 εκατ. EUR ανά έργο για σκοπούς και δραστηριότητες πολιτισμού και διατήρησης της κληρονομιάς που προβλέπονται στο άρθρο 53 παράγραφος 2, συμπεριλαμβανομένης της φυσικής κληρονομιάς·
- ii) 30 εκατ. EUR για δραστηριότητες που σχετίζονται με κοινωνικές υπηρεσίες·
- iii) 75 εκατ. EUR για δραστηριότητες που σχετίζονται με τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς· και
- iv) 5 εκατ. EUR για την εκπαίδευση και την κατάρτιση.
- β) δεν χορηγούνται ενισχύσεις για κατάρτιση με σκοπό την τήρηση υποχρεωτικών εθνικών απαιτήσεων κατάρτισης.
6. Οι ενισχύσεις για μεταφορές και για υποδομές μεταφορών πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) οι ενισχύσεις για υποδομές, εκτός από τους λιμένες, παρέχονται μόνο για τα ακόλουθα έργα:
- i) έργα κοινού ενδιαφέροντος, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, εκτός από έργα που αφορούν λιμενικές ή αερολιμενικές υποδομές·
- ii) συνδέσεις με τους αστικούς κόμβους του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών·
- iii) τροχαιό υλικό μόνο για την παροχή υπηρεσιών σιδηροδρομικών μεταφορών που δεν καλύπτονται από σύμβαση παροχής δημόσιας υπηρεσίας κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ^{***}, εφόσον ο δικαιούχος είναι νεοεισερχόμενη επιχείρηση·
- iv) αστικές συγκοινωνίες·
- v) υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού που τροφοδοτούν οχήματα με ηλεκτρική ενέργεια ή ανανεώσιμο υδρογόνο·
- β) οι ενισχύσεις για έργα λιμενικών υποδομών πληρούν τις ακόλουθες απαιτήσεις:
- i) οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγηθούν μόνο για επενδύσεις σε υποδομές προσέλασης και λιμενικές υποδομές που τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερόμενων χρηστών σε ισότιμη βάση και χωρίς διακρίσεις, υπό όρους της αγοράς·
- ii) κάθε παραχώρηση ή άλλη ανάθεση σε τρίτο μέρος για την κατασκευή, αναβάθμιση, λειτουργία ή μίσθωση ενισχυόμενης λιμενικής υποδομής διενεργείται σε ανταγωνιστική και διαφανή βάση χωρίς διακρίσεις και προϋποθέσεις·
- iii) δεν χορηγούνται ενισχύσεις για επενδύσεις σε λιμενικές υπερδομές·

γ) το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται βάσει του στοιχείου α) ή του στοιχείου β) σε κάθε τελικό δικαιούχο ανά έργο στο πλαίσιο της στήριξης από το Ταμείο InvestEU δεν υπερβαίνει τα 150 εκατ. EUR.

7. Οι ενισχύσεις για άλλες υποδομές πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) ενισχύσεις παρέχονται μόνο για τα ακόλουθα έργα:

- i) επενδύσεις σε υποδομές ύδρευσης και αποχέτευσης για το ευρύ κοινό·
- ii) επενδύσεις στους τομείς της ανακύκλωσης αποβλήτων και της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων σύμφωνα με το άρθρο 47 παράγραφοι 1 έως 6, στον βαθμό που αποσκοπούν στη διαχείριση αποβλήτων που παράγονται από άλλες επιχειρήσεις·
- iii) επενδύσεις σε ερευνητικές υποδομές·
- iv) επενδύσεις για την κατασκευή ή την αναβάθμιση εγκαταστάσεων συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας·

β) το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε κάθε τελικό δικαιούχο ανά έργο στο πλαίσιο της στήριξης από το Ταμείο InvestEU δεν υπερβαίνει τα 100 εκατ. EUR.

8. Οι ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας του κλίματος, πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) ενισχύσεις παρέχονται μόνο για τα ακόλουθα έργα:

- i) επενδύσεις που επιτρέπουν σε επιχειρήσεις να αποκαθιστούν ή να προλαμβάνουν ζημιές στο φυσικό περιβάλλον (συμπεριλαμβανομένης της κλιματικής αλλαγής) ή τους φυσικούς πόρους από δραστηριότητες του ίδιου του δικαιούχου, εφόσον η επένδυση υπερβαίνει τα ενωσιακά πρότυπα για την προστασία του περιβάλλοντος ή αυξάνει το επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων ή αποτελεί πρόωρη προσαρμογή σε μελλοντικά πρότυπα της Ένωσης για την προστασία του περιβάλλοντος·
- ii) μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης μιας επιχείρησης, εφόσον οι βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης δεν πραγματοποιούνται με σκοπό να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση της επιχείρησης με ενωσιακά πρότυπα που έχουν ήδη θεσπιστεί, έστω και αν αυτά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ·
- iii) αποκατάσταση μολυσμένων χώρων, εφόσον δεν διαπιστώνεται η ταυτότητα του φυσικού ή νομικού προσώπου που είναι υπεύθυνο για την περιβαλλοντική ζημία βάσει του εφαρμοστέου δικαίου σύμφωνα με την αρχή “ο ρυπαίνων πληρώνει”, όπως αναφέρεται στο άρθρο 45 παράγραφος 3·
- iv) περιβαλλοντικές μελέτες·
- v) ενίσχυση και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων, όταν η εν λόγω δραστηριότητα συμβάλλει στην προστασία, τη διατήρηση ή την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και στην επίτευξη της καλής κατάστασης οικοσυστημάτων ή στην προστασία οικοσυστημάτων που βρίσκονται ήδη σε καλή κατάσταση·

β) με την επιφύλαξη του στοιχείου α), σε περίπτωση που το μέτρο ενίσχυσης αφορά τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης 1) οικιστικών κτιρίων, 2) κτιρίων που προορίζονται για την παροχή εκπαιδευτικών ή κοινωνικών υπηρεσιών ή για δραστηριότητες που σχετίζονται με τη δικαιοσύνη, την αστυνομία ή πυροσβεστικές υπηρεσίες, 3) κτιρίων που προορίζονται για δραστηριότητες που σχετίζονται με τη δημόσια διοίκηση, ή 4) κτιρίων που αναφέρονται στα σημεία 1), 2) ή 3) και στα οποία δραστηριότητες διαφορετικές από εκείνες που αναφέρονται στα σημεία 1), 2) ή 3) καταλαμβάνουν λιγότερο από το 35 % του εσωτερικού εμβαδού, η ενίσχυση μπορεί επίσης να χορηγείται για μέτρα τα οποία ταυτόχρονα βελτιώνουν την ενεργειακή απόδοση των εν λόγω κτιρίων και ενσωματώνουν μία ή όλες τις ακόλουθες επενδύσεις:

- i) ολοκληρωμένες εγκαταστάσεις επιτόπιας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο κτίριο το οποίο αφορά το μέτρο ενίσχυσης ενεργειακής απόδοσης. Η ολοκληρωμένη επιτόπια εγκατάσταση ανανεώσιμης ενέργειας αφορά την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και/ή θερμότητας. Μπορεί να συνδυάζεται με εξοπλισμό για την αποθήκευση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που παράγεται επιτόπου·
- ii) επιτόπιες εγκαταστάσεις αποθήκευσης·
- iii) εξοπλισμός και συναφείς υποδομές ενσωματωμένες στο κτίριο για την επαναφόρτιση ηλεκτρικών οχημάτων των χρηστών του κτιρίου·
- iv) επενδύσεις για την ψηφιοποίηση του κτιρίου, ιδίως για την αύξηση της ευφυούς ετοιμότητάς του. Οι επενδύσεις για την ψηφιοποίηση του κτιρίου μπορεί να περιλαμβάνουν παρεμβάσεις που περιορίζονται σε παθητική εσωτερική ενυδρμάτωση ή δομημένη καλωδίωση για δίκτυα δεδομένων και, εάν είναι αναγκαίο, το βοηθητικό μέρος του παθητικού δικτύου στην ιδιωτική έκταση εκτός του κτιρίου. Εξαιρούνται η ενυδρμάτωση ή η καλωδίωση για δίκτυα δεδομένων εκτός της ιδιωτικής ιδιοκτησίας.

- Ο τελικός δικαιούχος της ενίσχυσης μπορεί να είναι είτε ο/οι ιδιοκτήτης/-ες του κτιρίου είτε ο/οι μισθωτής/-ές, ανάλογα με το ποιος λαμβάνει τη χρηματοδότηση για το έργο·
- γ) το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε κάθε τελικό δικαιούχο ανά έργο το οποίο αναφέρεται στο στοιχείο α) στο πλαίσιο της στήριξης από το Ταμείο InvestEU δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. EUR·
- δ) το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται ανά έργο το οποίο αναφέρεται στο στοιχείο β) της παρούσας παραγράφου στο πλαίσιο της στήριξης από το Ταμείο InvestEU δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. EUR ανά τελικό δικαιούχο και ανά κτίριο·
- ε) οι ενισχύσεις για μέτρα που βελτιώνουν την ενεργειακή απόδοση κτιρίων που αναφέρονται στο στοιχείο β) μπορούν επίσης να αφορούν τη διευκόλυνση συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- η στήριξη λαμβάνει τη μορφή δανείου ή εγγύησης στον πάροχο των μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης στο πλαίσιο σύμβασης ενεργειακής απόδοσης ή συνίσταται σε χρηματοδοτικό προϊόν που αποσκοπεί στην αναχρηματοδότηση του αντίστοιχου παρόχου (π.χ. πρακτορεία ή πώληση επιχειρηματικών απαιτήσεων)·
  - το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται στο πλαίσιο της στήριξης από το Ταμείο InvestEU δεν υπερβαίνει τα 30 εκατ. EUR·
  - η στήριξη παρέχεται σε ΜΜΕ ή μικρές επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης·
  - η στήριξη παρέχεται για συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 27) της οδηγίας 2012/27/ΕΕ·
  - η σύμβαση ενεργειακής απόδοσης αφορά κτίριο που αναφέρεται στην παράγραφο 8 στοιχείο β).
9. Οι ενισχύσεις για έρευνα, ανάπτυξη, καινοτομία και ψηφιοποίηση πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται για:
- βασική έρευνα·
  - βιομηχανική έρευνα·
  - πειραματική ανάπτυξη·
  - διαδικαστική καινοτομία ή οργανωτική καινοτομία για ΜΜΕ·
  - συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας για ΜΜΕ·
  - ψηφιοποίηση για ΜΜΕ·
- β) για τα έργα που εμπίπτουν στο στοιχείο α) σημεία i), ii) και iii), το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε κάθε τελικό δικαιούχο ανά έργο στο πλαίσιο της στήριξης από το Ταμείο InvestEU δεν υπερβαίνει τα 75 εκατ. EUR. Για τα έργα που εμπίπτουν στο στοιχείο α) σημεία iv), v) και vi), το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε κάθε τελικό δικαιούχο ανά έργο στο πλαίσιο της στήριξης από το Ταμείο InvestEU δεν υπερβαίνει τα 30 εκατ. EUR.
10. Οι ΜΜΕ ή, κατά περίπτωση, οι μικρές επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης μπορεί, επιπλέον των κατηγοριών ενισχύσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 9, να λαμβάνουν επίσης ενισχύσεις με τη μορφή χρηματοδότησης που στηρίζεται από το Ταμείο InvestEU, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται ανά τελικό δικαιούχο στο πλαίσιο της στήριξης από το Ταμείο InvestEU δεν υπερβαίνει τα 15 εκατ. EUR και παρέχεται σε:
- μη εισηγμένες ΜΜΕ που δεν ασκούν ακόμη δραστηριότητες σε καμία αγορά ή ασκούν δραστηριότητες για διάστημα μικρότερο των 7 ετών μετά την πρώτη εμπορική τους πώληση·
  - μη εισηγμένες ΜΜΕ που εισέρχονται σε νέα αγορά προϊόντος ή γεωγραφική αγορά, όπου η αρχική επένδυση για την εισοδο σε νέα αγορά προϊόντος ή γεωγραφική αγορά πρέπει να υπερβαίνει το 50 % του μέσου ετήσιου κύκλου εργασιών κατά τα προηγούμενα 5 έτη·
  - ΜΜΕ και μικρές επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης που είναι καινοτόμες επιχειρήσεις όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 80)·
- β) το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται ανά τελικό δικαιούχο στο πλαίσιο της στήριξης από το Ταμείο InvestEU δεν υπερβαίνει τα 15 εκατ. EUR και παρέχεται σε ΜΜΕ ή μικρές επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης των οποίων οι κύριες δραστηριότητες πραγματοποιούνται σε ενισχυόμενες περιοχές, υπό την προϋπόθεση ότι η χρηματοδότηση δεν χρησιμοποιείται για μεταγκατάσταση δραστηριοτήτων όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 61α)·

- γ) το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται ανά τελικό δικαιούχο στο πλαίσιο της στήριξης από το Ταμείο InvestEU δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. EUR και παρέχεται σε ΜΜΕ ή σε μικρές επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης.

Άρθρο 56στ

Προϋποθέσεις που ισχύουν για τις ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε ενδιάμεσα χρηματοδοτικά προϊόντα εμπορικού χαρακτήρα τα οποία στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU

1. Η χρηματοδότηση προς τους τελικούς δικαιούχους παρέχεται από ενδιάμεσους εμπορικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, οι οποίοι επιλέγονται κατά τρόπο ανοικτό, διαφανή και χωρίς διακρίσεις βάσει αντικειμενικών κριτηρίων.
2. Ο ενδιάμεσος εμπορικός χρηματοπιστωτικός οργανισμός που παρέχει χρηματοδότηση στον τελικό δικαιούχο διατηρεί ελάχιστη έκθεση σε κίνδυνο που αντιστοιχεί στο 20 % κάθε χρηματοδοτικής συναλλαγής.
3. Το ονομαστικό ποσό της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε κάθε τελικό δικαιούχο μέσω του ενδιάμεσου εμπορικού χρηματοπιστωτικού οργανισμού δεν υπερβαίνει τα 7,5 εκατ. EUR.

* Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2021/1078 της Επιτροπής της 14ης Απριλίου 2021 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/523 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με τον καθορισμό των επενδυτικών κατευθυντήριων γραμμών για το ταμείο InvestEU (ΕΕ L 234 της 2.7.2021, σ. 18).

** Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2013, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1364/2006/ΕΚ και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 713/2009, (ΕΚ) αριθ. 714/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 (ΕΕ L 115 της 25.4.2013, σ. 39).

*** Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, για τις δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 1191/69 και (ΕΟΚ) αριθ. 1107/70 (ΕΕ L 315 της 3.12.2007, σ. 1).»

- 25) στο άρθρο 58, η παράγραφος 3α αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3α. Κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που χορηγείται μεταξύ της 1ης Ιουλίου 2014 και της 2ας Αυγούστου 2021 σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, όπως εφαρμόζεται κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά και απαλλάσσεται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που χορηγείται πριν από την 1η Ιουλίου 2014 σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, με εξαίρεση το άρθρο 9, όπως εφαρμόζεται πριν ή μετά τη 10η Ιουλίου 2017, ή πριν ή μετά τη 3η Αυγούστου 2021, συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά και απαλλάσσεται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.»

- 26) στο παράρτημα II, το μέρος II αντικαθίσταται από το κείμενο του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 23 Ιουλίου 2021.

Για την Επιτροπή
Η Πρόεδρος
Ursula VON DER LEYEN

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

«ΜΕΡΟΣ ΙΙ

Υποβάλλεται μέσω του καθιερωμένου ηλεκτρονικού συστήματος κοινοποίησης της Επιτροπής, όπως ορίζεται στο άρθρο 11

Να αναφερθεί η διάταξη του ΓΚΑΚ βάσει της οποίας εφαρμόζεται το μέτρο ενίσχυσης.

Πρωταρχικός στόχος – Γενικοί στόχοι (κατάλογος)	Στόχοι (κατάλογος)	Μέγιστη ένταση ενίσχυσης σε ποσοστό (%) ή ανώτατο ετήσιο ποσό της ενίσχυσης σε εθνικό νόμισμα (σε ακέραιο ποσό)	MME – πριμοδοτήσεις σε ποσοστό (%)
Περιφερειακές ενισχύσεις – επενδυτικές ενισχύσεις ⁽¹⁾ (άρθρο 14)	☐ Καθεστώς	...%	...%
	☐ Ad hoc ενίσχυση	...%	...%
Περιφερειακές ενισχύσεις – ενισχύσεις λειτουργίας (άρθρο 15)	☐ Σε αραιοκατοικημένες ζώνες (άρθρο 15 παράγραφος 2)	...%	...%
	☐ Σε ιδιαίτερες αραιοκατοικημένες ζώνες (άρθρο 15 παράγραφος 3)	...%	...%
	☐ Σε εξόχως απόκεντρες περιοχές (άρθρο 15 παράγραφος 4)	...%	...%
☐ Περιφερειακές ενισχύσεις για την αστική ανάπτυξη (άρθρο 16)		...εθνικό νόμισμα	...%
Ενισχύσεις προς ΜΜΕ (άρθρα 17-19β)	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις προς ΜΜΕ (άρθρο 17)	...%	...%
	☐ Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ (άρθρο 18)	...%	...%
	☐ Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις (άρθρο 19)	...%	...%
	☐ Ενισχύσεις για την κάλυψη δαπανών πραγματοποιούμενων από ΜΜΕ που συμμετέχουν σε έργα τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ) ή σε έργα των επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (ΕΣΚ) (άρθρο 19α)	...%	...%
	☐ Περιορισμένα ποσά ενισχύσεων σε ΜΜΕ που επωφελούνται από έργα τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ) ή από έργα των επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (ΕΣΚ) (άρθρο 19β) ⁽²⁾	...εθνικό νόμισμα	...%
Ενισχύσεις για την ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία (άρθρα 20-20α)	☐ Ενισχύσεις για την κάλυψη δαπανών πραγματοποιούμενων από επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (άρθρο 20)	...%	...%
	☐ Περιορισμένα ποσά ενίσχυσης σε επιχειρήσεις για συμμετοχή σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (άρθρο 20α) ⁽²⁾	...εθνικό νόμισμα	...%

Ενισχύσεις προς ΜΜΕ – Πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση (άρθρα 21-22)	☐	Ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου (άρθρο 21)	...εθνικό νόμισμα	...%	
	☐	Ενισχύσεις για νεοσύστατες επιχειρήσεις (άρθρο 22)	...εθνικό νόμισμα	...%	
☐ Ενισχύσεις προς ΜΜΕ – Ενισχύσεις για εναλλακτικές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης που ειδικεύονται στις ΜΜΕ (άρθρο 23)			...%· στην περίπτωση που το μέτρο ενίσχυσης λαμβάνει τη μορφή ενίσχυσης για νεοσύστατες επιχειρήσεις: ... εθνικό νόμισμα	...%	
☐ Ενισχύσεις προς ΜΜΕ – Ενισχύσεις για δαπάνες διερεύνησης (άρθρο 24)			...%	...%	
Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη και καινοτομία (άρθρα 25-30)	Ενισχύσεις για έργα έρευνας- και ανάπτυξης (άρθρο 25)	☐	Βασική έρευνα (άρθρο 25 παράγραφος 2 στοιχείο α))	...%	...%
		☐	Βιομηχανική έρευνα (άρθρο 25 παράγραφος 2 στοιχείο β))	...%	...%
		☐	Πειραματική ανάπτυξη [άρθρο 25 παράγραφος 2 στοιχείο γ)]	...%	...%
		☐	Μελέτες σκοπιμότητας [άρθρο 25 παράγραφος 2 στοιχείο δ)]	...%	...%
	☐	Ενισχύσεις για έργα στα οποία έχει απονεμηθεί το σήμα ποιότητας «Σφραγίδα Αριστείας» (άρθρο 25α)	...εθνικό νόμισμα	...%	
	☐	Ενισχύσεις για δράσεις Marie Skłodowska-Curie και δράσεις «Απόδειξη της ορθότητας της ιδέας» του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας (άρθρο 25β)	...εθνικό νόμισμα	...%	
	☐	Ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε συγχρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης (άρθρο 25γ)	...%	...%	
	☐	Ενισχύσεις για ομαδικές επιχειρησιακές δράσεις (άρθρο 25δ)	...%	...%	
	☐	Επενδυτικές ενισχύσεις για ερευνητικές υποδομές (άρθρο 26)	...%	...%	
	☐	Ενισχύσεις για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας (άρθρο 27)	...%	...%	
	☐	Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ (άρθρο 28)	...%	...%	
	☐	Ενισχύσεις για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία (άρθρο 29)	...%	...%	
	☐	Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (άρθρο 30)	...%	...%	
☐ Ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση (άρθρο 31)			...%	...%	

Ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία (άρθρα 32-35)	☐ Ενισχύσεις για την πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση με τη μορφή επιδότησης μισθού (άρθρο 32)	...%	...%
	☐ Ενισχύσεις για την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία υπό μορφή επιδότησης μισθού (άρθρο 33)	...%	...%
	☐ Ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των πρόσθετων δαπανών που συνεπάγεται η απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία (άρθρο 34)	...%	...%
	☐ Ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των δαπανών της υποστήριξης που παρέχεται σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση (άρθρο 35)	...%	...%
Ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος (άρθρα 36-49)	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις για την υπέρβαση ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση της προστασίας του περιβάλλοντος ελλείπει ενωσιακών προτύπων (άρθρο 36)	...%	...%
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για δημοσίως προσβάσιμες υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού για οδικά οχήματα μηδενικών και χαμηλών εκπομπών (άρθρο 36α)	...%	...%
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για την πρόωρη προσαρμογή σε μελλοντικά ενωσιακά πρότυπα (άρθρο 37)	...%	...%
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης (άρθρο 38)	...%	...%
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για έργα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια υπό μορφή χρηματοδοτικών μέσων (άρθρο 39)	...εθνικό νόμισμα	...%
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για τη συμπαράγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης (άρθρο 40)	...%	...%
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (άρθρο 41)	...%	...%
	☐ Ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (άρθρο 42)	...%	...%
	☐ Ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας (άρθρο 43)	...%	...%
	☐ Ενισχύσεις υπό μορφή μειώσεων περιβαλλοντικών φόρων δυνάμει της οδηγίας 2003/96/EK του Συμβουλίου (άρθρο 44 του παρόντος κανονισμού)	...%	...%
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων (άρθρο 45)	...%	...%
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για ενεργειακά αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης (άρθρο 46)	...%	...%
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων (άρθρο 47)	...%	...%
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για ενεργειακές υποδομές (άρθρο 48)	...%	...%
☐ Ενισχύσεις για την εκπόνηση περιβαλλοντικών μελετών (άρθρο 49)	...%	...%	

☐ Καθεστώτα ενισχύσεων για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες (άρθρο 50)	Μέγιστη ένταση ενίσχυσης		...%	...%
	Τύπος θεομηνίας:		☐ σεισμός ☐ χιονοστιβάδα ☐ κατολίπηση ☐ πλημμύρα ☐ ανεμοστρόβιλος ☐ κυκλώνας ☐ ηφαιστειακή έκρηξη ☐ ανεξέλεγκτη πυρκαγιά	
	Ημερομηνία επέλευσης της θεομηνίας		Από ηη/μμ/εεεε έως ηη/μμ/εεεε	
☐ Ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα για μεταφορά κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών (άρθρο 51)			...%	...%
☐ Ενισχύσεις για σταθερά ευρυζωνικά δίκτυα (άρθρο 52)			...εθνικό νόμισμα	...%
☐ Ενισχύσεις για δίκτυα κινητής τηλεφωνίας 4G και 5G (άρθρο 52α)			...εθνικό νόμισμα	...%
☐ Ενισχύσεις για έργα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των διευρωπαϊκών υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας (άρθρο 52β)			...εθνικό νόμισμα	...%
☐ Κουπόνια συνδεσιμότητας (άρθρο 52γ)			...%	...%
☐ Ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς (άρθρο 53)			...%	...%
☐ Καθεστώτα ενισχύσεων για οπτικοακουστικά έργα (άρθρο 54)			...%	...%
☐ Ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές (άρθρο 55)			...%	...%
☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για τοπικές υποδομές (άρθρο 56)			...%	...%
☐ Ενισχύσεις για περιφερειακούς αερολιμένες (άρθρο 56α)			...%	...%
☐ Ενισχύσεις για θαλάσσιους λιμένες (άρθρο 56β)			...%	...%
☐ Ενισχύσεις για λιμένες εσωτερικής ναυσιπλοΐας (άρθρο 56γ)			...%	...%
Ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε χρηματοδοτικά προϊόντα τα οποία στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU (άρθρα 56δ - 56στ)	Άρθρο 56ε	☐ Ενισχύσεις για έργα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των διευρωπαϊκών υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας που χρηματοδοτούνται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1153 ή έχουν λάβει σήμα ποιότητας «Σφραγίδα Αριστείας» δυνάμει του ίδιου κανονισμού (άρθρο 56ε παράγραφος 2)	...εθνικό νόμισμα	...%
		☐ Ενισχύσεις για επενδύσεις σε σταθερά ευρυζωνικά δίκτυα για τη σύνδεση μόνο ορισμένων επιλέξιμων κοινωνικοοικονομικών κινητήριων μοχλών (άρθρο 56ε παράγραφος 3)	...εθνικό νόμισμα	...%
		☐ Ενισχύσεις για παραγωγή ενέργειας και ενεργειακές υποδομές (άρθρο 56ε παράγραφος 4)	...εθνικό νόμισμα	...%
		☐ Ενισχύσεις για υποδομές και δραστηριότητες στους τομείς της κοινωνικής, πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς (άρθρο 56ε παράγραφος 5)	...εθνικό νόμισμα	...%

	☐	Ενισχύσεις για μεταφορές και υποδομές μεταφορών (άρθρο 56ε παράγραφος 6)	...εθνικό νόμισμα	...%
	☐	Ενισχύσεις για άλλες υποδομές (άρθρο 56ε παράγραφος 7)	...εθνικό νόμισμα	...%
	☐	Ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας του κλίματος (άρθρο 56ε παράγραφος 8)	...εθνικό νόμισμα	...%
	☐	Ενισχύσεις για έρευνα, ανάπτυξη, καινοτομία και ψηφιοποίηση (άρθρο 56ε παράγραφος 9)	...εθνικό νόμισμα	...%
	☐	Ενισχύσεις υπό μορφή χρηματοδότησης που στηρίζεται από το Ταμείο InvestEU και παρέχεται σε ΜΜΕ ή μικρές επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης (άρθρο 56ε παράγραφος 10)	...εθνικό νόμισμα	...%
	☐	Ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε ενδιάμεσα χρηματοδοτικά προϊόντα εμπορικού χαρακτήρα τα οποία στηρίζονται από το Ταμείο InvestEU (άρθρο 56στ)	...εθνικό νόμισμα	...%

(¹) Στην περίπτωση ad hoc περιφερειακής ενίσχυσης για τη συμπλήρωση ενίσχυσης που χορηγήθηκε στο πλαίσιο ενός ή περισσότερων καθεστώτων ενισχύσεων, να αναφερθεί τόσο η ένταση της ενίσχυσης που χορηγήθηκε στο πλαίσιο του καθεστώτος όσο και η ένταση της ad hoc ενίσχυσης.

(²) Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 1, η υποβολή εκθέσεων σχετικά με ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του άρθρου 19β δεν είναι υποχρεωτική. Η υποβολή εκθέσεων σχετικά με ενισχύσεις αυτού του είδους είναι, συνεπώς, απλώς προαιρετική.

(³) Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 1, η υποβολή εκθέσεων σχετικά με ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του άρθρου 20α δεν είναι υποχρεωτική. Η υποβολή εκθέσεων σχετικά με ενισχύσεις αυτού του είδους είναι, συνεπώς, απλώς προαιρετική.».